Hogeschool van Amsterdam

Kennis ligt op straat!

Reis mee langs de rijke leeromgevingen van de HvA in en om Amsterdam

▸ **10** inspirerende voorbeelden ▸ **Handig overzicht** van de meer dan **40 labs in de stad** ▸ Kansen en dilemma's rond samenwerken in **rijke leeromgevingen** ▸ **Veel tips** van studenten, docenten, onderzoekers en kennispartners!

Creating Tomorrow

Colofon

Kennis ligt op straat!
September 2022 -
eenmalige uitgave

Eindredactie
Ragini Fit
Rob Andeweg

Redactie
Anne van den Eijnden
Annemarie Hulst-Waal
Daniel Haverkort
Katja Pasman
Lino Boekelman
Maarten Terpstra
Marije Poel
Myrne Barendregt
Simone Magilse

Uitgever
Hogeschool van
Amsterdam

Ontwerp
Beautiful Minds

Tekst
Beautiful Minds
Hogeschool van
Amsterdam

Fotografie
Beautiful Minds
Hogeschool
van Amsterdam
Anke Teunissen
Cheyenne Zwagerman
Plomp Amsterdam
Studio Pepper

hva.nl

© Hogeschool van Amsterdam, 2022

Woordenlijst voor deze publicatie

Centre of Expertise samenwerkingsverband van kennisinstellingen, bedrijfsleven en overheid met focus op grote maatschappelijke vraagstukken die regionaal of landelijk om aandacht vragen, zoals (digitale) veiligheid, de zorg en de energietransitie.

Kennispartner ondernemer, professional of buurtbewoner die samen met HvA en andere kennisinstellingen werkt aan de uitdagingen van de stad.

Lectoraat groep onderzoekers die met praktijkgericht onderzoek nieuwe kennis ontwikkelt rond innovatie van de beroepspraktijk en het onderwijs.

Living lab plek waar onderwijs, onderzoek en praktijk georganiseerd samenwerken aan de uitdagingen van de stad en regio.

Minor multidisciplinair onderwijsprogramma in derde studiejaar waarin studenten een half jaar aan de slag gaan met één thema of vraagstuk.

Rijke leeromgeving een inspirerende en aantrekkelijke omgeving voor studenten, medewerkers en partners, met een open karakter en zo ingericht dat samenwerken en leren nauw met elkaar verweven zijn.

Wijkdocent docent die er, samen met partners in de buurt, voor zorgt dat er ieder semester weer uitdagende opdrachten voor studenten worden geformuleerd.

De 7 Centres of Expertise

Centre of Expertise Applied Artificial Intelligence
Geert Wissink _ appliedai@hva.nl

Centre of Expertise for Creative Innovation
Dominique van Ratingen _
hello@coeci.nl

Centre of Expertise for Economic Transition
Lucy Kerstens _ cet@hva.nl

Centre of Expertise Urban Education
Merel Driessen _
urbaneducation@hva.nl

Centre of Expertise Urban Governance and Social Innovation
Marije Poel _
urbangovernance@hva.nl

Centre of Expertise Urban Technology
Felia Boerwinkel _
urbantechnology@hva.nl

Centre of Expertise Urban Vitality
Birgitte van Don _
urbanvitality@hva.nl

TIP !

Hogeschool in 3D: Duurzaam, Divers & inclusief en Digitaal voor de toekomst

In het instellingsplan 'Hogeschool in 3D' van de HvA staat de strategische koers voor de jaren 2021-2026. Er zijn 5 centrale ambities geformuleerd.

▸ *Zie pagina 71*

Kennis ligt op straat!

Hogeschool in 3D: Duurzaam, Divers & inclusief en Digitaal voor de toekomst -

Dat is waar de studenten, docenten en onderzoekers van de Hogeschool van Amsterdam iedere dag aan werken.

Maak kennis met 10 living labs van de HvA in de stad.

Aan welke stedelijke uitdaging dragen ze bij, met wie werken ze samen en hoe kun je meedoen?

Samen met bedrijven, maatschappelijke instellingen, overheid, andere kennisinstellingen, ondernemers en bewoners in en rond de stad.

Al deze mensen ontmoeten elkaar in verschillende samenstellingen op de vier stadscampussen, in de online leeromgevingen én in de **meer dan 40 living labs** in de stad. Dit zijn fysieke plekken in de stad waar deelnemers vanuit onderwijs, onderzoek en praktijk met elkaar leren en innoveren om oplossingen te vinden voor de uitdagingen van de wijk, stad en regio.

Lees de visies op leren, innoveren en impact creëren door de praktijkgerichte onderzoekers van de HvA zelf.

Wat kan jij doen om nog meer impact te maken met studenten en onderzoekers voor de uitdagingen van de stad?

Veel leesplezier en graag tot ziens bij één van de rijke leeromgevingen in de regio Amsterdam!

Anne van den Eijnden, Annemarie Hulst-Waal, Daniel Haverkort, Katja Pasman, Lino Boekelman, Maarten Terpstra, Marije Poel, Myrne Barendregt, Ragini Fit, Rob Andeweg, Simone Magilse. En vele anderen!

September 2022

Deze HvA publicatie is mede mogelijk gemaakt vanuit de Impuls 2020 regeling, met als doel het ondersteunen van de infrastructuur voor praktijkgericht onderzoek en het aantoonbaar maken van de impact van de Centres of Expertise.

Index

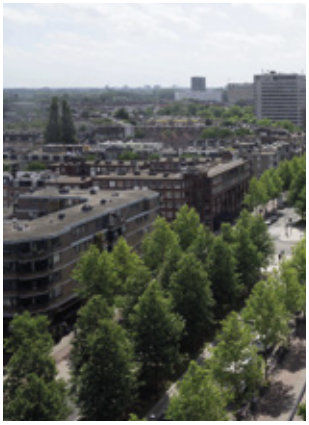

08 –

Overzicht labs in de stad

HvA in de stad? Bekijk hier het overzicht van alle living labs.

10 –

6 kenmerken HvA lab in de stad

Rob Andeweg en Annemarie Hulst-Waal delen hun reflecties.

14 –

Lab uitgelicht

Bajes Kwartier

In Amsterdam Oost, op de plek waar voorheen de Bijlmerbajes stond, ontwikkelt project-ontwikkelaar AM een nieuwe, gezonde, duurzame en circulaire wijk.

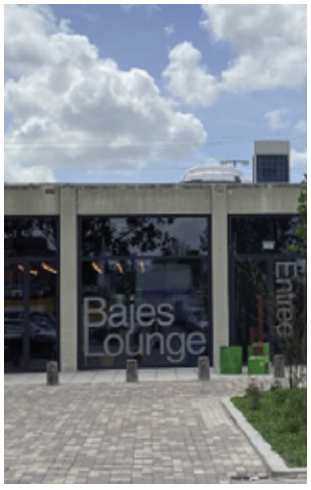

20 –

Lab uitgelicht

Buurt - campus

Gezamenlijke oplossingen voor urgente uitdagingen in drie stadsdelen van Amsterdam.

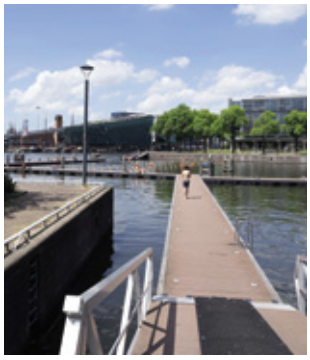

24 –

Lab uitgelicht

Campus Amsterdam

Grote en urgente uitdagingen, zoals duurzaamheid en de energietransitie, kunnen alleen opgelost worden door multi-disciplinaire samenwerking.

28 –

Expert interview I

Dilemma's in stadslabs

Anna de Zeeuw en Elke van der Heijden doen onderzoek naar stadslabs.

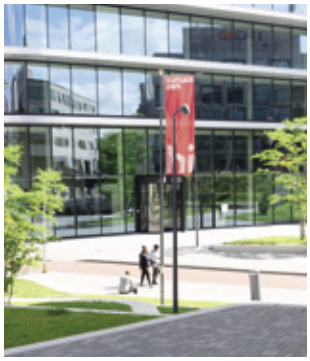

36 –

Lab uitgelicht

Cumulus Park

Cumulus Park verbindt bedrijven met ambitieuze (toekomstige) professionals en ondernemers in Zuidoost, zodat deze doelgroep echt wordt gezien door lokale bedrijven.

40 –

Lab uitgelicht

Green Office HvA

Creating a sustainable tomorrow together.

44 –

Lab uitgelicht

Het Amstelhuis

Vitale, actieve en zelfstandige 70-plussers.

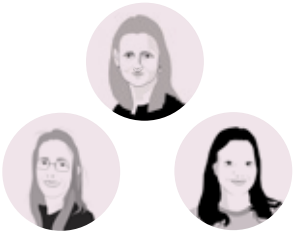

48 –

Expert interview II

Een Amsterdams Model voor duurzame living labs

Drie HvA onderzoekers delen hun ambities.

54 –

Lab uitgelicht

Knowledge Mile

Samen werken aan de slimste straat van Amsterdam.

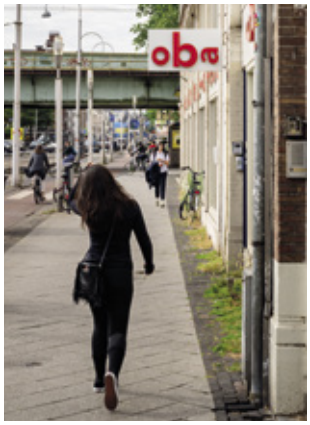

58 –

Lab uitgelicht

Maakplaats 021

Een creatieve ontwikkelplek voor kinderen én studenten.

62 –

Lab uitgelicht

STIPP

Aanpak maatschappelijke vraagstukken in Zaanse wijken.

66 –

Expert interview III

What's next ?!

Wat is de stip aan de horizon en hoe komen we daar? Met andere woorden: What's next?!

72 –

Lab uitgelicht

The Green Mile

Een groene, duurzame Stadhouderskade.

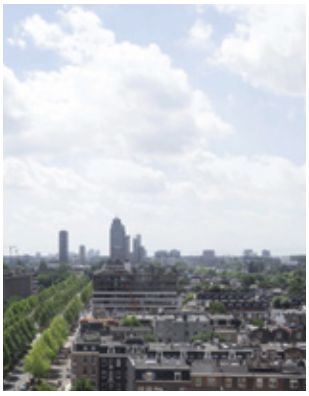

78 –

Ik heb een idee, en nu?

Ben jij geïnspireerd geraakt? Kijk hier wat je kunt doen.

HvA
living labs
op de kaart

TIP !

Online kaart HvA in de Stad

Benieuwd naar projecten, labs en kennispartners waarmee de HvA samenwerkt aan de uitdagingen van de metropoolregio Amsterdam? Zoals duurzaamheid, de energietransitie, armoedebestrijding of sociale inclusie?
Je vindt alle actuele projecten in de stad op de online kaart HvA in de Stad.

▸ **hvaindestad.nl**

● Uitgelicht in dit magazine

HVA SPORT & VOEDINGSCAMPUS

Kennis ligt op straat HvA

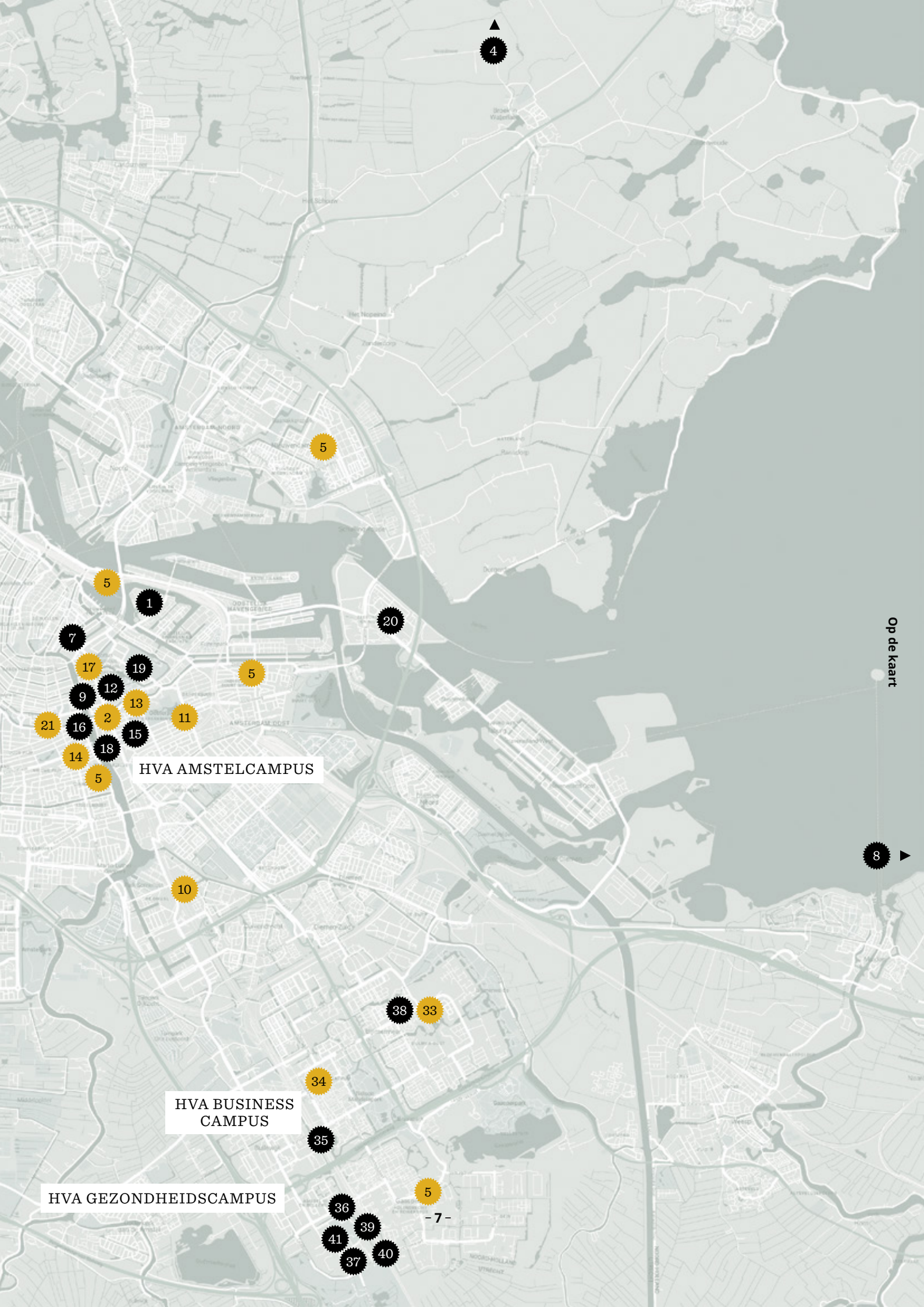
4
5
5
1
20
7
17
19
5
12
9
13
2
11
21
16
15
18
14
5
HVA AMSTELCAMPUS
Op de kaart
8
10
38
33
34
HVA BUSINESS CAMPUS
35
HVA GEZONDHEIDSCAMPUS
5
36
39
41
40
37

Legenda

Metropoolregio

1 Amsterdam Smart City

amsterdamsmartcity.com

Community Marineterrein
Kattenburgerstraat 5
1018 JA Amsterdam
Marije Poel
info@amsterdamsmartcity.com

2 Campus Amsterdam

campus.amsterdam

HvA Amstelcampus
Benno Premselahuis
Rhijnspoorplein 1
1091 GC Amsterdam
Simone Magilse
hello@campus.amsterdam

3 GRZPLUS

hva.nl/livinglabs

Zorgcirkel Westerhout
Van Houtenkade 3
1814 DE Alkmaar

Omringlocatie Lindendael
Koepoortsweg 35
1624 AB Hoorn

Bart Visser
b.visser2@hva.nl
(meerdere locaties
in Noord-Holland)

4 H20 Esports Campus

h20.gg

Rabo Esports Stadium
Spinnekop 2-3
1444 GN Purmerend
Thijs van Dijk
t.van.dijk@hva.nl

5 Maakplaats 021

maakplaats021.nl

OBA Oosterdok
Oosterdokskade 143
1011 DL Amsterdam
Monique Pijls
m.h.j.pijls@hva.nl
(meerdere locaties
in Amsterdam)

6 STIPP Zaandam

studenteninpoelen
burgpeldersveld.nl

Wijkcentrum
De Poelenburcht
Weerpad 1A
1504 NX Zaandam
Stefania Maginzali
stefania.maginzali@inholland.nl

7 T4X Living Labs

hva.nl/livinglabs

Academie voor
Theater en Dans
Jodenbreestraat 3
1011 NG Amsterdam
Annemarie Hulst-Waal
a.p.waal@hva.nl

8 Vivium

hva.nl/livinglabs

Vivium Naarderheem
Amersfoortsestraatweg 1
1411 HB Naarden
Margriet Pol
m.c.pol@hva.nl

Oost

9 Academie van de Stad

academievandestad.nl

HvA Amstelcampus
Kohnstammhuis
Wibautstraat 2-4
1091 GM Amsterdam
Wilfred Fischer
info@academievandestad.nl

10 Bajeskwartier

hva.nl/bajeskwartier

Bajeskwartier
H.J.E. Wenckebachweg 48
1096 AH Amsterdam
Jeanine Reuver
j.reuver@hva.nl

11 Buurtcampus Oost

buurtcampusoost.nl

OBA Linnaeus
Linnaeusstraat 44
1092 CL Amsterdam
Melanie Verhoef
Marieke Verwaaijen
hello@buurtcampusoost.nl

12 Digital Society School

digitalsocietyschool.org

HvA Amstelcampus
Theo Thijssenhuis
(1e etage)
Wibautstraat 2
1091 GM Amsterdam
Marco van Hout
m.van.hout@hva.nl

13 Green Office HvA

gohva.nl

HvA Amstelcampus
Kohnstammhuis
(begane grond)
Wibautstraat 2-4
1091 GM Amsterdam
Thijs Haverkamp
greenoffice@hva.nl

14 Het Amstelhuis

hva.nl/amstelhuis

Het Amstelhuis
Amsteldijk 35
1074 JK Amsterdam
Annemarie Hulst-Waal
a.p.waal@hva.nl

15 HvA Diversiteit en Inclusie

hva.nl/hvaindestad

HvA Amstelcampus
Wibauthuis
Wibautstraat 3b
1091 GH Amsterdam
Sky Lesley
diversityandinclusion@hva.nl

16 INNNER

innner.nl

HvA Amstelcampus
Jacoba Mulderhuis
Rhijnspoorplein 2
1091 GM Amsterdam
Tanja Hulst
innner@hva.nl

17 Knowledge Mile

knowledgemile.
amsterdam

HvA Amstelcampus
Benno Premselahuis
Rhijnspoorplein 1
1096 GC Amsterdam
Cora Kreikamp
cora@knowledgemile.biz

18 Logistiek Lab UvA-HvA

slimenduurzaam.nl

HvA Amstelcampus
Jacoba Mulderhuis
Rhijnspoorplein 2
1091 GM Amsterdam
Susanne Balm
s.h.balm@hva.nl

19 SeSi Community Center

hva.nl/hvaindestad

HvA Amstelcampus
Wibauthuis
Wibautstraat 3b
1091 GH Amsterdam
Charlotte Kemmeren
sesi@hva.nl

◀ Kennis ligt op straat HvA

20

SLUISlab

sluislab.nl

Sluisbuurt
Eef Kamerbeekstraat 1006
1095 MP Amsterdam
Kim Hagenaar
sluislab@inholland.nl

21

The Green Mile

greenmileamsterdam.com

UNStudio
Stadhouderskade 113
1073 AX Amsterdam
Myrne Barendregt
m.i.barendregt@hva.nl

Nieuw-West

22

Age Friendly Community Lab

hva.nl/livinglabs

HvA Sport & Voedingscampus
Dokter Meurerlaan 8
1067 SM Amsterdam
Annemarie Hulst-Waal
a.p.waal@hva.nl

23

Amsterdam Nutritional Assessment Center (ANAC)

hva.nl/livinglabs

HvA Sport & Voedingscampus
Dokter Meurerlaan 8
1067 SM Amsterdam
Mariëtte van Rijmenam
m.j.van.rijmenam@hva.nl

24

BIOS Living Labs

hva.nl/livinglabs

HvA Sport & Voedingscampus
Dokter Meurerlaan 8
1067 SM Amsterdam
Huib van de Kop
j.h.van.de.kop@hva.nl
(meerdere labs
in regio Amsterdam)

25

Buurtcampus Nieuw-West

buurtcampusnieuwwest.nl

OBA Geuzenveld
Albardakade 3
1067 DD Amsterdam
Barbara Bijlstra
Mieke Ruiter
hello@buurtcampus
nieuwwest.nl

26

Community Health School

hva.nl/livinglabs

OBA Geuzenveld
Albardakade 3
1067 DD Amsterdam
Anouk van der Steen
a.van.der.steen@hva.nl

27

De Vitaalste Km²

hva.nl/livinglabs

HvA Sport & Voedingscampus
Dokter Meurerlaan 8
1067 SM Amsterdam
Michelle Kingma
m.m.kingma@hva.nl

28

Kennisalliantie Duurzaamheid Nieuw-West

hva.nl/hvaindestad

OBA Geuzenveld
Albardakade 3
1067 DD Amsterdam
Marie Morel
m.morel@hva.nl

29

Kennisalliantie Eenzaamheid Nieuw-West

hva.nl/hvaindestad

OBA Geuzenveld
Albardakade 3
1067 DD Amsterdam
Barbara Bijlstra
b.bijlstra@hva.nl

30

Sport Data Valley

hva.nl/livinglabs

HvA Sport & Voedingscampus
Dokter Meurerlaan 8
1067 SM Amsterdam
Dennis van Kooij
dennis@sportdatavalley.nl

31

The Food Lab

hva.nl/foodlab

HvA Sport & Voedingscampus
Dokter Meurerlaan 8
1067 SM Amsterdam
Lars Vierbergen
thefoodlab@hva.nl

32

Wij Zijn Plein '40-'45

wijzijnplein4045.nl

Tuinstadhuis
Plein '40-'45 1
1064 SW Amsterdam
Joachim Meerkerk
j.meerkerk@hva.nl

Zuidoost

33

Buurtcampus Zuidoost

buurtcampuszuidoost.nl

OBA Ganzenhoef
Bijlmerdreef 1289
1103 TV Amsterdam
Audrey Netel
Fenna Wichers
hello@buurtcampus
zuidoost.nl

34

Cumulus Park

cumuluspark.com

HvA Business Campus
Fraijlemaborg 133
1102 CV Amsterdam
Angelica Baltus
info@cumuluspark.com

35

HvA Venture Centre

hva.nl/venture-centre

HvA Business Campus
(3e etage)
Fraijlemaborg 133
1102 CV Amsterdam
Hanneke Mallegrom
venturecentre@hva.nl

36

Interprofessionele Academische Leerwerkplaats Emma Kinderziekenhuis

hva.nl/livinglabs

Emma Kinderziekenhuis
Meibergdreef 9
1105 AZ Amsterdam
Corine Latour
c.h.m.latour@hva.nl
Bas van Oort
p.j.s.oort@hva.nl

37

Interprofessionele Academische Leerwerkplaats HEART

hva.nl/livinglabs

HvA Gezondheidscampus
Tafelbergweg 51
1105 BD Amsterdam
Corine Latour
c.h.m.latour@hva.nl
Willianne van der Poel
w.a.m.van.der.poel@hva.nl
(voorheen
De Cardiologische Zorgbrug)

38

Living Lab Vitaliteit in de Wijk (VIEW)

hva.nl/livinglabs

Buurtcampus Zuidoost
Bijlmerdreef 1289
1103 TV Amsterdam
Fenna Wichers
f.m.wichers@hva.nl

39

Polyfysiek

hva.nl/livinglabs

HvA Gezondheidscampus
Tafelbergweg 51
1105 BD Amsterdam
Ferdinand de Haan
f.h.de.haan@hva.nl

40

Smart Health and Vitality Lab

hva.nl/livinglabs

HvA Gezondheidscampus
Tafelbergweg 51
1105 BD Amsterdam
Jesse Aarden
j.j.aarden@hva.nl

41

Wijk-up Call! Leernetwerk Amsterdam Zuidoost

hva.nl/livinglabs

HvA Gezondheidscampus
Tafelbergweg 51
1105 BD Amsterdam
Corine Latour
c.h.m.latour@hva.nl
Sanne Nissink
s.nissink@hva.nl

De HvA heeft veel ervaring met het verzorgen van onderwijs in living labs in de stad. De eerste living labs waren de Buurtwinkels voor Onderwijs, Onderzoek en Talentontwikkeling (BOOT) die in 2008 zijn opgericht. HvA labs in de stad kun je beschrijven aan de hand van 6 kenmerken, die met elkaar een beeld geven van de ambities en 'rijkheid' van deze innovatieve vorm van samenwerken.

De 6 kenmerken

1. Lokale partners en netwerken

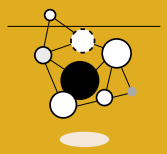

In een HvA lab werken lokale partners en netwerken op gelijkwaardige wijze samen. Er is sprake van een meerjarige samenwerking. De studenten, docenten en onderzoekers vormen samen met buurtbewoners en kennispartners een 'innovatie-ecosysteem'.

2. Fysieke locatie

Een HvA lab heeft één of meerdere fysieke plekken met de juiste faciliteiten om als volwaardige leeromgeving te functioneren en te dienen als uitvalsbasis voor docenten, studenten, onderzoekers, buurtbewoners en kennispartners.

3. Gedeelde uitdagingen

De partners van een HvA lab werken samen aan lokale vraagstukken die:

- De gelegenheid bieden om elkaar te ontmoeten en met elkaar samen te werken.
- Aansluiten bij de ambities van de HvA, waaronder 'de 3D's': Duurzaamheid, Diversiteit & inclusie en Digitalisering.
- Waar mogelijk aansluiten bij de ambities van de belangrijke strategische partners van de HvA, zoals Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA), Pakhuis de Zwijger, WeMakeThe.City, Gemeente Amsterdam, Vrije Universiteit en ROC van Amsterdam.

> “ Andere vaardigheden dan lesgeven in een leslokaal”
>
> **Rob Andeweg**
> Programmamanager
> HvA in de Stad

van een HvA lab

4. Kennis-activiteiten

De kennisactiviteiten die worden aangeboden in een HvA lab bieden studenten de gelegenheid om:

- Studiepunten te behalen (‘students as partners’) en zich te ontwikkelen op basis van interesse, ambitie of competentie.
- Studenten van andere opleidingen, faculteiten en vo, mbo, hbo en wo-kennisinstellingen (‘multi level leren’) te ontmoeten en met elkaar samen te werken.

Denk aan stageopdrachten, afstudeerprojecten, ontwerpsessies, het ontwikkelen, testen en aanbieden van methoden, diensten en producten.

5. Podium

Een HvA lab biedt een plek voor debat en inspiratie en stimuleert de kennisuitwisseling tussen studenten, docenten, onderzoekers, kennispartners en buurtbewoners rond de uitdagingen van de wijk.

Denk aan meetups, kennisdelers, exposities, kennisproducten, spreekuren en rondleidingen.

6. Verbinders

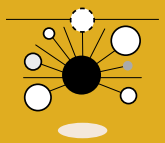

In een HvA lab zijn één of meerdere onafhankelijke ‘kennismakelaars’ aanwezig die zorg dragen voor het formuleren van de uitdagingen, de samenhang van de (kennis-)activiteiten en de binding met het netwerk.

> “ Organiseer toevalligheid om kennis bij elkaar te brengen”
>
> **Rob Andeweg**

“ Ervaringskennis, praktijkkennis en wetenschappelijke kennis versterken elkaar”

—

We hebben verschillende bronnen van kennis nodig om te weten hoe we uitdagingen het beste aan kunnen pakken. Niet alleen studenten, docenten en onderzoekers, ook buurtbewoners, professionals, ondernemers en ‘ervaringsdeskundigen’ beschikken over waardevolle kennis. Ervaringskennis, praktijkkennis en wetenschappelijke kennis versterken elkaar. Samen komen we tot betere resultaten.

● **Rob Andeweg**

TIP !

European Capital of Innovation Award

In 2016 won de gemeente Amsterdam met hulp van Pakhuis de Zwijger de European Capital of Innovation (iCapital) Award met hun gezamenlijke aanpak van maatschappelijke vraagstukken.

Ze beschreven wat ze elke dag aan het doen waren, noemden dat **‘The Amsterdam Approach’** en zeiden: “Dit is de manier waarop we gaan innoveren in de stad.”

Een innovatie-ecosysteem volgens

The Amsterdam Approach

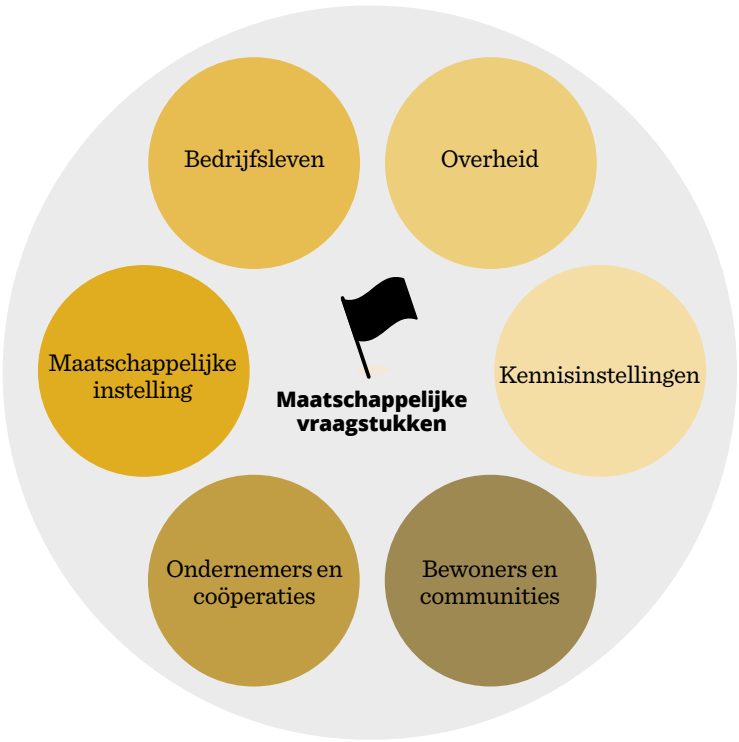

► *Lees meer quotes op pagina 76-77*

“Meer eenheid in roosters, opdrachten en deadlines”

—

In de labs willen we interdisciplinair verschillende opleidingen samenbrengen. Die studenten hebben alleen allemaal verschillende roosters, opdrachten en deadlines!
Alleen al binnen de HvA, laat staan binnen de verschillen de kennisinstellingen. Daar moeten we meer eenheid en flexibiliteit in brengen.

Annemarie Hulst- Waal
Onderwijskundig beleidsmedewerker
Urban Vitality en coördinator
Het Amstelhuis en T4X Living Labs

Uitgelicht

Wist je dat de HvA drie Professors of Practice heeft benoemd?

Kate Raworth
is Professor of Practice Duurzaamheid

Abdelhamid Idrissi
is Professor of Practice Diversiteit & Inclusie

Marleen Stikker
is Professor of Practice Digitalisering

Alledrie hebben zich ruimschoots bewezen in de praktijk. Ze zijn een inspiratiebron voor studenten, docenten, onderzoekers en kennispartners van de HvA op deze 3 actuele en toekomstgerichte strategische onderwerpen.

TIP !

**Urban Living Labs,
A Living Lab Way of Working**

Wil je uitgebreider lezen over wat een living lab is en hoe je dit succesvol kaninzetten in jouw praktijk?

Bekijk de publicatie Urban Living Labs, A Living Lab Way of Working (2017) van AMS Institute. Deze gids kun je ook goed gebruiken bij het evalueren van een living lab.

TIP !

MOOC ‘Stad als lab’

Wat zijn stadslabs?
Wie of wat heb je nodig om een stadslab op te zetten?
Welke uitdagingen bestaan er?
En hoe ziet de impact van een stadslab eruit?

Bekijk de MOOC ‘Stad als lab’ en leer via drie inzichten alles over de stad als lab!

TIP !

Onderzoek naar het opschalen van living labs

Wil je meer weten over onderzoek naar het opschalen van living labs? Lees het rapport
Broek, J. van den, I. van Elzakker, T. Maas en J. Deuten (2020). **Voorbij lokaal enthousiasme – Lessen voor de opschaling van living labs.** Den Haag: Rathenau Instituut.

Bajeskwartier

Deze wijk wordt de topwijk van Nederland: gezond, duurzaam en circulair.

“Het gaat er niet om wat je wilt worden, maar waaraan je wilt bijdragen”

—

De rijke leeromgevingen in de stad kunnen het hbo dichterbij toekomstige studenten brengen. Leerlingen van het voortgezet onderwijs en mbo-studenten kunnen er laagdrempelig contact leggen met huidige studenten en zich zo oriënteren op hun toekomst. Door te zien en ervaren kunnen zij een beter beeld vormen van de opleiding die ze gaan kiezen. Het gaat er immers niet om wat je wilt worden, maar waaraan je wilt bijdragen.

Lino Boekelman
Adviseur aansluiting vo/mbo

In Amsterdam Oost,

—

Op de plek waar voorheen de Bijlmerbajes stond, ontwikkelt projectontwikkelaar AM een nieuwe, gezonde, duurzame en circulaire wijk. Studenten en onderzoekers van de HvA onderzochten in een vroeg stadium hoe dat het beste aangepakt kon worden en deden onderzoek naar welzijn, gezond gedrag en hoe dit kan worden gestimuleerd. De adviezen zijn opgenomen in de architectuur van de wijk. Zo wordt in de gebouwen niet de lift, maar de trap in het directe zicht gebouwd, zodat mensen worden gestimuleerd om de trap te nemen. En wordt er buiten een fitnessplek gerealiseerd, waar mensen beschut door struiken kunnen sporten. Het fieldlab blijft de komende jaren aanwezig in de wijk, om te monitoren of alle adviezen ook werken in de praktijk. De lessen van het Bajeskwartier kunnen ook worden toegepast op andere plekken in de stad.

Een belangrijke aanbeveling die naar voren kwam uit het Health Impact Assessment (HIA) was dat er een koppeling gemaakt moet worden tussen de inrichting van de fysieke en de sociale omgeving. En dat ‘nudging’ een belangrijk middel is om bewoners te helpen een gezonde leefstijl aan te nemen en welzijn te ervaren. Het onderzoek van de studenten en onderzoekers leverde ook een overzichtelijk Health Impact Assessment (HIA)-stappenplan op. Hierin staan de stappen die onderzoekers kunnen nemen bij een assessment van de gezondheidsuitdagingen in een wijk.

“Het onderzoek van de één vormt het startpunt voor de ander”

—

Al vanaf het eerste moment werken we mee aan deze wijk in wording en proberen we steeds voort te bouwen op eerdere leerervaringen.Het onderzoek, de afstudeerscriptie of de aanbevelingen van de één vormen het startpunt voor de ander. Studenten buigen zich over werkelijke vraagstukken in een concrete, sociale en geografische context en werken samen met studenten uit andere studierichtingen aan interdisciplinaire adviezen voor de nieuwe wijk. Dit maakt het fieldlab echt een rijke leeromgeving.

Jeanine Reuver
Onderwijscoördinator en programmamanager bij Hogeschool van Amsterdam

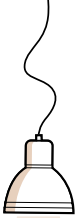

Uitgelicht

Welke opleidingen, minoren en lectoraten doen al mee?

Opleidingen

Ergotherapie, Fysiotherapie, HBO-ICT, HBO-Rechten, Interprofessionele Paramedische Zorg, Oefentherapie, Sociaal Juridische Dienstverlening, Toegepaste Psychologie, Voeding en Diëtetiek, Master Urban Management

Minoren

Gezonde Leefstijl en Leefomgeving, Global Health, Klimaatbestendige Stad

Lectoraten

Gezondheid en Omgeving, Bouwtransformatie

Samen met

Allerlei partijen in de wijk, zoals de (toekomstige) bewoners, de middelbare scholieren van Spinoza20First, bezoekers van Sporthal Bajeskwartier en de internationale studenten uit de studentenflat van de Alliantie.

Het fieldlab Bajeskwartier is een initiatief van de Hogeschool van Amsterdam en AM Projectontwikkeling.

Uitdaging van de stad

Bajeskwartier

Hoe kun je de openbare ruimte zo vormgeven, dat mensen zich gezond voelen en gezond gedragen? Wat stimuleert gezond bewegen, welzijn en ontmoeting tussen buurtgenoten?

Meedoen Bajeskwartier

Ben jij student, docent, onderzoeker, buurtbewoner of kennispartner en wil jij samen met het fieldlab Bajeskwartier werken aan de ambities van de stad?

Neem contact op
met Jeanine!

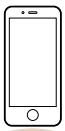

Contact

Fieldlab Bajeskwartier
Jeanine Reuver
j.reuver@hva.nl
06-21156724

Locatie
Het Bajeskwartier
H.J.E. Wenckebachweg 48
1096 AH Amsterdam
hva.nl/bajeskwartier

Een fieldlab-project:

1. **Is vraag- en gebiedsgericht**. Partners hebben een actieve rol bij het onderzoek.
2. Is **oplossingsgericht** en **innovatief**, niet alleen gericht op kennisontwikkeling, maar op een concrete verbetering van de praktijk met een duidelijke opbrengst.
3. Draagt bij aan **kennisontwikkeling** van het **praktijkgericht onderzoek** en levert een **duurzame bijdrage** aan een concrete opgave in de stad.
4. Kent een **multidisciplinaire aanpak** en sluit aan bij de integrale benadering van het stadsdeel en de kennisinstelling, door **samenwerking** met meerdere opleidingen, minoren, lectoraten en stedelijke partijen.
5. Geeft aan wat de **relatie** is met **bestaande initiatieven** in het gebied en in de kennisinstelling.
6. Heeft **werkvormen** waarin **onderzoek, onderwijs en praktijk** elkaar tegenkomen. Draagt bij aan de innovatie van het onderwijscurriculum en betrekt studenten en docenten bij het onderzoek.
7. **Stimuleert kennisdeling** tussen de betrokken partijen en in bredere kring. Sluit aan op de **onderzoeksagenda** van de **kennisinstelling**.
8. Vertaalt **conceptuele kennis** naar de **beroepspraktijk** en ontwikkelt nieuwe kennis op basis van de praktijk.

“Docenten die meedoen verrijken hun onderwijs”

—

De docenten die meedoen verrijken hun onderwijs met het netwerk, de heldere vraagsturing en de wetenschappelijke raamwerken van het fieldlab Bajeskwartier.

● **Jeanine Reuver**
Onderwijscoördinator en programmamanager bij Hogeschool van Amsterdam

TIP !

Onderzoekers van de HvA ontwikkelden een methodiek voor ‘fieldlabs’: lokale innovatiemilieus in de stad.

Lees hiervoor het hoofdstuk Fieldlab-methodiek. In: Laboratorium Amsterdam: werken, leren, reflecteren (2017). Uitgeverij Thoth Bussum.

Buurt-campus

Eenzaamheid, gezondheid, kansengelijkheid en klimaatbestendigheid; het zijn enkele voorbeelden van uitdagingen waarmee Amsterdamse wijken te maken hebben. In de Buurtcampus, een initiatief van de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA) en de HvA, werken onderzoekers, professionals en ondernemers samen met studenten en buurtbewoners aan oplossingen voor deze vraagstukken. Ze ontmoeten elkaar laagdrempelig in vestigingen van de OBA in Amsterdam Oost, Zuidoost en Nieuw-West. Deze plekken zijn speciaal ingericht om te ontmoeten, te leren, te maken en kennis te delen *(community library)* en de lokale gemeenschap te versterken. Een team van 'wijkdocenten' zorgt er, samen met partners in de buurt, voor dat er ieder semester weer uitdagende opdrachten voor studenten worden geformuleerd.

Meer weten?
Kijk op dan op de website van Buurtcampus: **hva.nl/buurtcampus**.

Voorbeelden Buurtcampus-projecten

Voedingsinterventies Elk jaar ontwikkelen derdejaars studenten van de opleiding Voeding en Diëtetiek een workshop over gezonde voeding en gezonde leefstijl voor bewoners, op basis van onderzoek bij de doelgroep rond de vraag 'Wat wil jij weten over gezonde voeding?'. Vervolgens gaan ze een semester lang de wijk in om deze workshop te geven.

De Keukentafel Jaarlijks bieden eerstejaars studenten van de opleidingen Pedagogiek, Social Work en Toegepaste Psychologie van de HvA 15 weken lang ondersteuning aan gezinnen via het project De Keukentafel. Er wordt gefocust op het creëren van een goede thuis-leeromgeving en op het vergroten van de thuisbetrokkenheid van ouders.

“Ik zie welke impact ik heb op de mensen in de buurt”

—

Bij Buurtcampus Nieuw-West draai ik het spreekuur waar buurtbewoners naartoe kunnen komen met vragen. Daarnaast doe ik een project tegen voedselerspilling, waarbij we langsgaan bij ondernemers om voedsel dat niet meer verkocht kan worden, maar nog wel goed is, op te halen en uit te delen aan buurtbewoners. Mensen zijn heel blij en nodigen me bijvoorbeeld uit om te komen eten. Ik zie zo echt welke impact dat wat ik doe heeft op mensen in de buurt en hoe het ze verder helpt.

Nikita Klein
Student Social Work

—

De Amsterdamse Zaak Via De Amsterdamse Zaak helpen studenten Bedrijfseconomie van de HvA en studenten Bedrijfsadministratie of Assistent-Accountant van het ROC van Amsterdam ondernemers bij hun administratie, de boekhouding, de belastingaangifte en het ontwikkelen van een ondernemingsplan. Het programma is opgezet in samenwerking met de gemeente Amsterdam.

—

Een dementievriendelijke winkelstraat in Watergraafsmeer Studenten Toegepaste Psychologie deden onderzoek naar wat er nodig is voor een dementievriendelijke winkelstraat in Watergraafsmeer. Nu bewoners langer in de wijk blijven wonen, worden winkeliers steeds meer met dementerende ouderen geconfronteerd.

Een aanbeveling uit een afstudeerscriptie was om een ‘supermarktbuddy’ in te zetten. De studenten zijn hier met bewoners en supermarkten over in gesprek gegaan. Bewoners zagen hiervan de meerwaarde, de supermarkten vinden de inzet van buddy’s een taak van de gemeente. De gemeente ziet supermarkten echter als onderdeel van de wijk en vindt dat winkeliers hier zelf een verantwoordelijkheid in hebben. Een interessant proces, dat zeker een vervolg krijgt.

“Het kwartje valt hier sneller”

—

We hebben hier een levend klaslokaal, waar docenten, studenten en onderzoekers van allerlei opleidingen en faculteiten naar toe kunnen komen. Er is hier bijvoorbeeld ook ruimte om een gastcollege te geven. Het is hier écht. We praten niet over problemen of mensen, maar mét de mensen om wie het gaat. Dat maakt dat het kwartje sneller valt.

Barbara Bijlstra
Projectleider Buurtcampus
Nieuw-West

Meer programma’s van Buurtcampus:

- De Bonusklas
- De Groene Kans
- Het Spreekuur
- Het Juridisch Spreekuur
- Kennisalliantie Duurzaamheid
- Kennisalliantie Eenzaamheid
- Werkplaats Gezondheid

Uitdaging van de stad

Buurtcampus

Hoe maken we met elkaar de buurt duurzamer, gezonder en inclusiever?

Verbindende thema's

- Een duurzame wijk
- Iedereen (digitaal) geletterd
- Iedereen een (mentaal) gezond leven
- Kansen voor jeugd en jongeren
- Samenwerken in de wijk
- Vitaliteit in de wijk

Meedoen Buurtcampus

Ben jij student, docent, onderzoeker, buurtbewoner of kennispartner en wil jij samen met Buurtcampus werken aan de ambities van de stad?

Neem contact op

met de Buurtcampus in jouw gebied!

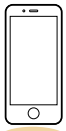

Contact

Buurtcampus Nieuw-West

Barbara Bijlstra
hello@buurtcampusnieuwwest.nl
06-21156418

Locatie

OBA Geuzenveld
Albardakade 3
1067 DD Amsterdam
buurtcampusnieuwwest.nl

Buurtcampus Oost

Melanie Verhoef en Marieke Verwaaijen
hello@buurtcampusoost.nl
06-21158019 (Melanie)
of 06-14418268 (Marieke)

Locatie

OBA Linnaeus
Linnaeusstraat 44
1092 CL Amsterdam
buurtcampusoost.nl

Buurtcampus Zuidoost

Fenna Wichers en Audrey Netel
hello@buurtcampuszuidoost.nl
06-21156095 (Fenna)
of 06-28103452 (Audrey)

Locatie

OBA Ganzenhoef
Bijlmerdreef 1289
1103 TV Amsterdam
buurtcampuszuidoost.nl

Uitgelicht

Welke opleidingen, minoren en lectoraten doen al mee?

Opleidingen

Assistent-Accountant en Bedrijfsadministratie van het ROC, Associate Degree Frontend Design & Development, Bedrijfseconomie, Bestuurskunde, Communication and Multimedia Design, Ergotherapie, HBO-ICT, HBO-Rechten, Interprofessionele Paramedische Zorg, Oefentherapie, Pedagogiek, Sociaal Juridische Dienstverlening, Social Work, Toegepaste Psychologie, Voeding en Diëtetiek

Minoren

Armoede Interventies, Circular Amsterdam - Mission Zero Waste, Complexe Wijkverpleegkundige Zorg, Diversiteit in de stad, Energiepositieve Stad, Financieel Advies en Ondersteuning, Global Health, International Social Work in Urban Areas, Outreachend Werken, Sociaal Werk in Stad en Straat, Web Design and Development

Lectoraten

Circulair Ontwerpen en Ondernemen, Circulair Transition, Psychologie voor een Duurzame Stad, Stedelijk Sociaal Werken, de lectoraten van de Centres of Expertise Urban Governance and Social Innovation en Urban Vitality

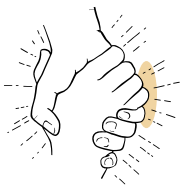

Samen met

Hogeschool van Amsterdam, Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA), Gemeente Amsterdam, Universiteit van Amsterdam (UvA), Vrije Universiteit (VU) en het ROC van Amsterdam en vele bewoners en partners uit de buurt, zoals basisscholen, middelbare scholen, zorginstellingen, maatschappelijke diensten en wooncorporaties.

“De vraagstukken zijn de basis voor verbinding”

—

Er gebeurt veel in de stad en er is veel kennis, maar we werken nog vaak langs elkaar heen. De voortdurende stroom aan vraagstukken vanuit de innovatiegebieden biedt een basis voor verbinding. Door met een aantal opleidingen van verschillende kennisinstellingen en een aantal plekken in de stad écht voor de ambities van Campus Amsterdam gaan staan, kunnen we de Amsterdamse kenniseconomie versterken.

Simone Magilse
Community manager
Campus Amsterdam

Campus Amster-dam

Grote en urgente uitdagingen, zoals duurzaamheid en de energietransitie, kunnen alleen opgelost worden door multidisciplinaire samenwerking. Campus Amsterdam is een open kennisnetwerk dat alle innovatiegebieden, campussen, labs en hubs in de kennisregio Amsterdam met elkaar verbindt. Zo ontstaat er één toegangspoort voor kennis, onderwijs en innovatie voor iedereen binnen en buiten de regio. Kennis kan circuleren en innovatiegebieden zijn zichtbaarder. Onderwijs kan beter vernieuwen en aansluiten op de snel ontwikkelende praktijk en in het bedrijfsleven kunnen beter en sneller innovaties tot stand worden gebracht. Via Campus Amsterdam werken studenten mee aan projecten en onderzoeken in de innovatiegebieden.

► *Lees verder op pagina 26*

—

▸ **Design sprint op het Marineterrein**

Een voorbeeld van een project binnen Campus Amsterdam is een design sprint op het Marineterrein, om het probleem van afvalmanagement op het terrein aan te pakken. Campus Amsterdam heeft toegang tot een mooi netwerk. In een tweedaagse sprint keken allerlei partijen samen naar wat het probleem precies is en wat oplossingen kunnen zijn. Campus Amsterdam is de verbinder en facilitator en organiseert het event, voert voorgesprekken om de juiste expertises bij elkaar te brengen en verzorgt de communicatie eromheen. Vanuit deze kapstok faciliteert Campus Amsterdam projecten en kennisdeling in de regio.

Soorten innovatiegebieden

1. **Kenniscampus**

Afgebakend gebied met kennisintensieve activiteiten; meerdere gebouwen; dominant aandeel van kennisinstelling(en).

2. **Innovatiecampus**

Idem, maar dan zonder dominant aandeel van kennisinstelling(en).

3. **Innovatiedistrict**

Hetzelfde als kenniscampus of innovatiecampus, maar dan als onderdeel van het stedelijk weefsel (publieke ruimte, woningen). Het is een lokaal geconcentreerd en actief georganiseerd netwerk van kennisintensieve organisaties, ingebed in stedelijk weefsel.

4. **Kennishub**

Concept of gebouw waar open innovatie en/of co-creatie tussen organisaties actief wordt bevorderd en gefaciliteerd. Een kennishub kan zich ook op/in een campus of district bevinden.

Kijk voor meer informatie of een overzicht van de gebieden op campus.amsterdam

Meer projecten

— Een **onderzoek** naar de kansen van **facility sharing tussen partijen in de regio**: een optimale benutting van faciliteiten voorkomt onnodige investeringen en bespaart ruimte en grondstoffen.

— Een **onderzoek** naar de beste werkwijzen voor **kennisuitwisseling** en het **ontwikkelen** van een **implementatieplan** door studenten van de minor Design Thinking and Doing.

— Uitvoering Urban Scan: een **verkennend onderzoek** en ontwikkelen van een **prototype** voor het **netwerk van Campus Amsterdam** om 'cross-overs' te stimuleren.

— CASA: **Campus Amsterdam Studenten Atelier** (i.o.), waarin studenten **vraagstukken** ophalen uit de **regio** en deze **koppelen** aan hun **onderwijsprogramma** (stage, module, minor, afstudeeronderzoek).

Uitgelicht

Welke opleidingen, minoren en lectoraten doen al mee?

Opleidingen
Bestuurskunde

Minoren
Minor Design Thinking & Doing

Lectoraten
Coördinatie Grootstedelijke Vraagstukken,
Urban Economic Innovation

Samen met

Hogeschool van Amsterdam, Hogeschool Inholland, Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, Amsterdam Economic Board, Bureau Metropool Regio Amsterdam, Gemeente Amsterdam, bedrijven, bewoners en meer dan 48 innovatiegebieden en hubs in Amsterdam en regio

Uitdaging van de stad

Campus Amsterdam
Hoe creëren we verbindingen tussen de innovatiegebieden in de Metropoolregio Amsterdam om het kennis- en innovatie-ecosysteem in de regio te versterken?

Verbindende thema's
Tech, life sciences and health, humanities and sciences, green, logistics en creative.

Meedoen Campus Amsterdam

Ben jij student, docent, onderzoeker, buurtbewoner of kennispartner en wil jij samen met Campus Amsterdam werken aan de ambities van de stad?

Neem contact op
met Simone!

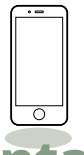

Contact

Campus Amsterdam
Simone Magilse
hello@campus.amsterdam
06-34221736

Locatie
HvA Amstelcampus
Rhijnspoorplein 1
1091 GC Amsterdam
campus.amsterdam

Anna de Zeeuw en **Elke van der Heijden** **Stadslabs** inzetten voor het omgaan met **complexe stedelijke opgaven** én naar de dilemma's die er ontstaan

Dilemma's in stadslabs

Anna de Zeeuw,
onderzoeker bij het lectoraat Management van Cultuurverandering, docent Bedrijfskunde en coördinator van het Kenniscentrum House of Skills

Elke van der Heijden,
PhD researcher en docent bij het Centre of Expertise Urban Governance and Social Innovation

> "Iets wat niet goed loopt is een leerervaring in plaats van een verlies ervaring"

Anna de Zeeuw en **Elke van der Heijden** doen onderzoek naar stadslabs. Met het RAAK-onderzoek 'De stad als lab' kijken ze op welke manier we stadslabs kunnen inzetten voor het omgaan met complexe stedelijke opgaven én naar de dilemma's die er ontstaan. Hoe worden deze labs een waardevolle leeromgeving voor álle deelnemers? Het onderzoek loopt tot het einde van dit 2022. Anna en Elke delen hun inzichten en tips tot nu toe.

Wat zijn belangrijke inzichten tot nu toe?

—

Elke: Eén van de inzichten gaat over hoe je goed met elkaar kunt blijven samenwerken. In een lab is er geen vaststaande structuur en rolverdeling. Dit biedt kansen, maar ook uitdagingen. Het is daarom belangrijk om elkaar vragen te blijven stellen en te reflecteren op wat je gaat doen en aan het doen bent. Anders verlies je elkaar. Om hier houvast in te bieden hebben we de Fieldlab-methodiek ontwikkeld (Van der Heijden et al., 2017).

Anna: Een ander belangrijk aspect is: realiseer je dat je met soms heel verschillende partijen bij elkaar zit. Sommigen zitten er heel praktisch in - hoe kan het lab mij helpen -, anderen zijn vooral op zoek naar kennis - hoe werkt deze innovatie-? Stel elkaar de vraag: 'Hoe wil je omgaan met leiderschap?' Is er een leider die af en toe een knoop doorhakt of wil je altijd een democratisch proces? Bespreek dit met elkaar en maak hier afspraken over.

> “ Een lab is een real-life setting waar van alles speelt ”

Wat is essentieel in een lab?

—

Elke: Een lab ontstaat omdat meerdere partijen iets belangrijk vinden en hierin verandering teweeg willen brengen. Wat je moet zien te achterhalen is: wat laat de veenbrand ontstaan? Om de veenbrand aan te wakkeren, heb je steekvlammen nodig: successen, waardoor het gevoel ontstaat 'dit zijn wij aan het realiseren met elkaar'. Organiseer dit soort successen, zodat het vuur bij de deelnemers oplaait.

Welke dilemma's signaleren jullie?

—

Elke: Ieder stadslab worstelt met tegengestelde krachten. Enerzijds wil je een leeromgeving waar iedereen z'n eigen leerervaring mag hebben. Anderzijds wil je een bijdrage leveren aan een maatschappelijke opgave. Leren vraagt om vrijheid en fouten mogen maken. Een maatschappelijke opgave vraagt om resultaten. Dat is soms moeilijk met elkaar te verenigen.

Anna: Studenten en onderzoekers van een kennisinstelling zitten er onderzoekend in, welke kennis kunnen we ontwikkelen? Een projectleider van een gemeente moet kunnen aangeven wat er wordt geleverd. Dat veroorzaakt inderdaad spanningen.

Hebben jullie tips voor docenten en onderzoekers?

—

Elke: Neem de tijd om een opdracht goed te formuleren. Een lab is een real-life setting waar van alles speelt: daadwerkelijke problematiek van mensen, partijen die met hart en ziel ergens aan werken en natuurlijk de financiering. Zorg ervoor dat een opdracht én iets bijdraagt aan de omgeving én dat er geleerd mag worden en er fouten gemaakt mogen worden. Je gaat een commitment aan, vaak voor meerdere jaren, terwijl je niet weet hoe het living lab zich precies gaat ontwikkelen. Ondertussen wil je dat een lab studenten de ruimte biedt voor opdrachten.

Anna: Als docent heb je de verplichting om een rijke omgeving te creëren voor je studenten, waarin ze ook iets bijdragen aan de omgeving. We hebben daar mooie voorbeelden van. In het Fieldlab Toekomstplannen jongeren bijvoorbeeld volgden ruim honderd Amsterdamse jongeren workshops storytelling, begeleid door HvA studenten. Hierin werden zij getraind in het maken en uitdragen van hun persoonlijke verhaal over hun verleden, heden én toekomst.

“Soms ontstaan er hele mooie dingen die je niet van tevoren kunt bedenken”

Hebben jullie nog meer tips?

—

Anna: Het is belangrijk dat je een goede relatie opbouwt met alle partners van het living lab. Labs zijn geen traditionele organisaties; de structuur is dynamisch en er staat weinig vast. Studenten hebben wel enige houvast nodig. Het is belangrijk dat je als docent weet hoe een lab werkt. Dat is wat wij in het RAAK-onderzoek boven tafel proberen te krijgen en de docenten bij willen helpen.

Elke: Laat studenten inzien dat iets wat niet goed loopt een leerervaring is, in plaats van een verlieservaring. Kijk samen met de studenten en partners van het lab hoe je programma’s kunt vormgegeven. Zo word je als docent mede eigenaar van het lab.

Anna: Het dynamische en veranderlijke van een lab-omgeving heeft ook een mooie kant voor studenten. Je kunt met vernieuwing bezig zijn en werken aan de toekomst, samen met andere studenten en vertegenwoordigers van allerlei organisaties.

“Beloof geen dingen die je niet na kunt komen en kom je beloftes na”

Hoe houd je bewoners betrokken bij een lab?

—

Anna: Een belangrijk aspect voor betrokkenheid is dat je geen dingen moet beloven die je niet na kunt komen. En dat je de beloftes díe je doet nakomt. Als je iets uitzet bij bewoners in een wijk moet je er ook gevolg aan geven. Doe je dat niet, dan gooi je je eigen ruiten in.

Elke: Ook voor bewoners zijn die steekvlammen en veenbrand belangrijk. Successen, waar ze in meedelen.

Anna: En, probeer bovendien het wiel niet zelf uit te vinden. Zoek contact met de burgerinitiatieven die er al zijn. Zij hebben al contacten en kunnen vanuit hun kennis en ervaring ook meedenken hoe je bewoners betrekt en betrokken houdt. Zij weten precies wat wel en niet werkt.

Elke: Dat is sowieso een belangrijke succesfactor van living labs, aansluiten op wat er al is. Burgerparticipatie bij veel labs een issue is. Voor het ene lab is het veel relevanter voor bewoners om mee te doen, dan voor het andere. We moeten niet altijd de verantwoordelijkheid willen delen, maar de juiste partijen moeten verantwoordelijkheid nemen. Betrek bewoners dus alleen daar waar het toegevoegde waarde heeft en waar ze bereid zijn om mee te doen.

Hoe kun je de impact van een lab goed meten?

—

Elke: Dat hangt ervan af wat je precies wilt meten. Veel labs hanteren een ‘monitorings-proces’, waarbij je meet of er wordt gerealiseerd wat er wordt beoogd.

Anna: Bij House of Skills meten we bijvoorbeeld hoeveel mensen hebben we geholpen, hoe hebben mensen de producten die worden geleverd ervaren, en of het netwerk is vergroot.

Elke: Voor studenten is het leerproces het belangrijkste, dat ze in het lab een rijke leerervaring kunnen opdoen. En dat is niet eendimensionaal te meten.

Anna: Soms ontstaan er ook hele mooie dingen in een lab die je niet van tevoren kunt bedenken, maar zeer waardevol zijn. Zo leverde een student Bestuurskunde een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van een ‘skillspaspoort’ gericht op de sociale werkvoorziening. Dit is een digitaal document waarmee personen, los van diploma’s, als het ware vrij kunnen reizen over de arbeidsmarkt. Het skillspaspoort gaan we nu ook binnen de HvA adopteren. Bovendien nam de Tweede Kamer recent een motie aan om skillspaspoorten te ontwikkelen en te implementeren.

“Opdrachten moeten niet te sturend zijn en voldoende vrijheid geven”

—

Werken in een lab vraagt flexibiliteit van de docent. Je weet van tevoren niet wat er precies uit een opdracht of samenwerking gaat komen. Het is belangrijk dat je de studenten goed weet te prikkelen en inspireren. Je bent als docent in een lab een soort curator: je verzamelt passende theorieën of geschikte literatuur voor deze praktijksituatie en licht deze uit voor de deelnemers van het lab. Opdrachten en criteria moeten niet te sturend zijn en voldoende vrijheid geven om in te kunnen spelen op wat op dat moment in die setting van belang en mogelijk is.

Annemarie Hulst-Waal
Onderwijskundig beleidsmedewerker
Urban Vitality en coördinator
Het Amstelhuis en T4X Living Labs

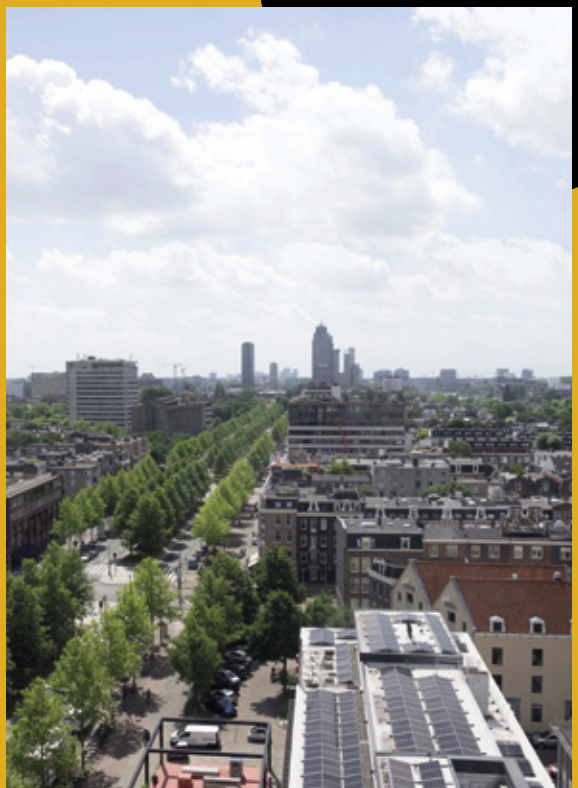

Wat zijn nog uitdagingen?

—

Elke: Samenwerking van docenten met de stadslabs ten behoeve van studenten ontstaat niet zomaar. Je moet er als docent in willen én kunnen investeren. Hier is tijd voor nodig, uren. Aan de kant van de docent en aan de kant van een lab. Een docent moet hier binnen de opleiding goede afspraken over maken.

Anna: Dat dit waardevol is, zowel voor studenten als voor de stad, staat buiten kijf. Maar, laten we ook niet vergeten: meedoen in een lab is vooral ook leuk! Niet in de laatste plaats voor een docent. Je kunt mee-creëren, je haalt er nieuwe kennis uit, je ontwikkelt jezelf. Het biedt een hele andere energie dan lesgeven. Dat merk ik heel sterk binnen onze onderzoeksgroep. Toen ik hier begon, dacht ik: het maakt me niet uit wat ik moet doen, ik wil er gewoon bij horen. Het is het leukste wat er is: het is vernieuwend, het bruist. In een rijke leeromgeving kun je je creativiteit en ondernemerschap kwijt!

“Het maakt me niet uit wat ik moet doen, ik wil hier gewoon bij horen”

Elke:
Anna, als we nou eens kritisch zijn hè... Stel een student moet kiezen tussen een stage bij Jeugdzorg of een stage in een lab rond bijvoorbeeld forensische zorg. Waar leert een student het meest van?

Anna:
Van de combinatie! Bij een stage leert een student hoe het er nu aan toe gaat en bij een lab wat de ideeën zijn voor verandering voor de toekomst.

Elke:
Studenten die met een lab samenwerken, hoor ik vaak zeggen ‘Ik vind het wel leuk, maar best wel vaag’. Dan denk ik ‘Dat klopt!’ Veel van de maatschappelijke uitdagingen die we met elkaar moeten oplossen zijn ook best wel vaag. In de labs werken we daarom vaak met ontwerpsessies, waarin je met elkaar dingen bedenkt en vormgeeft. Ik spoor studenten ook altijd aan om niet alleen onderzoek te doen, maar zelf na te denken welke verandering je tot stand wil brengen. Ook al is het maar een heel klein beetje. En ontwerpend onderzoek te doen. Van deze skills hebben studenten later enorm veel profijt. Als je het ontwerpende in de afstudeermethodiek hebt zitten, dan kun je het zo inpluggen als onderdeel van een lab.

Anna:
Ja, dan kun je samen met studenten mooie dingen presteren en de lessen uit de stadslabs ook weer gebruiken in de lessen op de HvA. Zo houden we een voortdurende kennisstroom gaande.

“Zo kan het talent in Zuid oost zich écht ontwikkelen”

—

Amsterdam Zuidoost kent veel verschillende culturen en veel ongekend talent. Dit talent vindt nog onvoldoende de weg naar de grote corporates en het midden- en klein-bedrijf in Zuidoost. Die connectie willen wij maken. We leggen een brug door de wensen van communities in de wijk op te halen en op basis hiervan aantrekkelijke programma’s aan te bieden rond onder-nemerschap en talentontwikkeling. Zo kan het talent in Zuidoost zich écht ontwikkelen.

Angelica Baltus
Manager campusontwikkeling
Cumulus Park

Cumulus Park

—

Cumulus Park verbindt bedrijven aan ambitieuze studenten, professionals en ondernemers uit Amsterdam Zuidoost, zodat deze groep gezien wordt, een kans krijgt en ingezet wordt door bedrijven. Wanneer de mensen die er wonen zich ontwikkelen, meer werk krijgen, meer verdienen en meer besteden, kan de economie in Amsterdam Zuidoost floreren. Cumulus Park biedt een platform voor workshops, evenementen en coaching voor ambitieuze professionals van Amsterdam Zuidoost die zich verder willen ontwikkelen. Alle ideeën hiervoor zijn van harte welkom!

—

Cumulus Park organiseert bijvoorbeeld het Adviesplein op de HvA Business Campus met workshops als: Business Modelling, Mindset & Opportunities, Basic Online Marketing, Ondernemerschap, Leren Presenteren, Financiering en Cyber Security en biedt ondernemers belasting- en juridisch advies.

Uitdaging van de stad

Cumulus Park

Hoe leren we samen over de mogelijkheden om bedrijvigheid te stimuleren die beter is voor onze samenleving en voor onze planeet?

Verbindende thema's

- Economisch transformeren: hoe ga je om met de nieuwe, circulaire economie?
- Financieel: hoe word je als ondernemer financieel duurzaam?
- Digitaal talent: hoe maak je optimaal gebruik van digitale mogelijkheden?
- Professioneel excelleren: hoe kun je je ontwikkelen?

Samen met

Hogeschool van Amsterdam, ROC van Amsterdam, ING, Gemeente Amsterdam en (aankomend) ondernemers uit de buurt

Uitgelicht

Welke opleidingen, minoren en lectoraten doen al mee?

Opleidingen
Commerciële Economie

Lectoraten
Entrepreneurship

Meedoen Cumulus Park

Ben jij student, docent, onderzoeker, buurtbewoner of kennispartner en wil jij samen met Cumulus Park werken aan de ambities van de stad?

Neem contact op
met Angelica!

Contact

Cumulus Park
Angelica Baltus
info@cumuluspark.com
06-51084437

Locatie
HvA Business Campus
Fraijlemaborg 133
1102 CV Amsterdam
cumuluspark.com

Green Office HvA

GO HvA gaat steeds meer leven bij de HvA. Leuk én belangrijk, want we moeten dingen doen en niet afwachten! Ook al mislukken dingen, daar leren we van. Gelukkig hebben we al veel bereikt en mooie successen behaald. Zo is afgelopen jaar de nieuwe minor Duurzaamheidseducatie gestart. Ook organiseren we de Duurzame Dinsdag inspiratielunch, waarin pioniers vertellen over hoe we bezig zijn om de HvA te verduurzamen. Schuif je ook een keer aan?

Darina Huinck
Coördinator Duurzaamheid
bij faculteit Onderwijs en Opvoeding

“We moeten dingen doen en niet afwachten!”

—

Docenten en studenten met vragen of ambities rond duurzaamheid, de Sustainable Development Goals (SDG's) en de Donut Economie, zijn bij Green Office HvA (GO HvA) aan het juiste adres. Bij GO HvA werken studenten en docenten samen aan antwoorden op duurzaamheidsvraagstukken en organiseren concrete acties met impact om onderwijs, onderzoek, gebouwen, faciliteiten en gedrag te verduurzamen. Dit doen ze door mensen aan elkaar te koppelen, ondersteuning te bieden, inspirerende events te organiseren, campagne te voeren, te lobbyen en een podium aan goede ideeën te bieden.

—

Vraagstukken waar studenten en docenten zich bij GO HvA over buigen, zijn onder andere:

- Hoe zorgen we ervoor dat duurzame ontwikkeling in het curriculum komt?
- Hoe zorgen we ervoor dat onze bedrijfsvoering zo werkt dat het een voorbeeld is voor de studenten?
- Waar hebben we als docenten invloed op en welke acties kunnen we daaraan koppelen?
- Hoe kunnen we vage duurzaam heidsdoelstellingen concreet maken?
- Kunnen we studenten gezonder en duurzamer eten laten kopen?

GO HvA denkt mee en jaagt aan.

Samen met

Studenten, docenten, onderzoekers en stafmedewerkers van Hogeschool van Amsterdam

GO HvA projecten

— Global Goals Jam

Een tweedaags evenement waar creatieve teams over de hele wereld samenwerken aan lokale uitdagingen gerelateerd aan de Sustainable Development Goals (SDG's).

— GO Gamechangers Award

Deze prijs wordt uitgereikt aan het meest innovatieve, gedurfde, aardige, bijzondere of dappere initiatief dat te maken heeft met sociale, ecologische en/of economische duurzaamheid.

— Sustainability Ambassadors

Een community van vrijwilligers die samen met GO HvA werken aan projecten, campagnes en activiteiten die bijdragen aan duurzame ontwikkeling van de HvA.

Uitdaging van de stad

Green Office

Hoe maken we onderwijs, onderzoek, gebouwen, faciliteiten en gedrag bij de HvA versneld duurzaam?

Verbindende thema's

Ecologische, sociale en economische duurzaamheid.

Uitgelicht

Welke opleidingen, minoren en lectoraten doen al mee?

Alle opleidingen, minoren en lectoraten van de HvA werken mee aan de missie van GO HvA.

Meedoen Green Office

Ben jij student, docent, onderzoeker, buurtbewoner of kennispartner en wil jij samen met Green Office HvA werken aan de ambities van de stad?

Neem contact op

met Thijs!

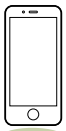

Contact

Green Office HvA
Thijs Haverkamp
greenoffice@hva.nl
06-45303617

Locatie

HvA Amstelcampus
Wibautstraat 2-4
1091 GM Amsterdam
gohva.nl

De 17 Sustainable Development Goals (SDG's)

Een einde aan extreme armoede, ongelijkheid, onrecht en klimaatverandering. Dat is de kern van de **Duurzame Ontwikkelingsdoelen** (SDG's). De SDG's zijn ontwikkeld door de **Verenigde Naties** (VN) en gelden in alle landen en voor alle mensen.
De 17 doelen zijn:

"Ik krijg er soms echt kippenvel van"

Het Amstelhuis

—

Onderzoek, onderwijs en praktijk komen hier samen. Kennis uit onderzoeken van de HvA, bijvoorbeeld naar eiwitrijke voeding en wat je kunt doen aan valpreventie, sijpelt hier door naar de praktijk. En studenten doen hier onderzoek samen met ouderen, in plaats van over hen. Het is écht betekenisvol wat we hier doen. Zowel voor de studenten, als voor de ouderen die hier wonen, Het Amstelhuis als instelling én de stad. Studenten voelen dat zelf ook. Ik krijg er soms echt kippenvel van.

Annemarie Hulst-Waal
Coördinator Het Amstelhuis

—

Het Amstelhuis is een Amsterdamse woonvoorziening met 120 sociale huurwoningen voor 70-plussers met een lichte zorgvraag. Dankzij de aanwezige steunstructuur en de dynamische woonomgeving, wonen en leven bewoners zo lang mogelijk vitaal, actief en zelfstandig. Het Amstelhuis is óók een praktijkomgeving voor studenten, docenten en onderzoekers van de HvA. In interdisciplinaire teams werken studenten, docenten en onderzoekers samen aan verschillende onderzoeken, projecten en activiteiten met en voor de bewoners van Het Amstelhuis. Vanuit deze samenwerking komen onderzoeken, projecten en activiteiten voor de bewoners voort. komen onderzoeken, projecten en activiteiten voor de bewoners voort.

—

Voorbeelden van projecten van het Amstelhuis zijn:

- Oefentherapiestudenten geven wekelijks lessen in valpreventie.
- Bij The Food Lab HvA verrichten studenten Voeding en Diëtetiek onderzoek naar gezonde voeding voor ouderen.
- Studenten van de minor Sociale Inclusie onderzoeken hoe bewoners elkaar onderling kunnen ondersteunen en helpen.
- Studenten HBO-ICT ontwikkelden een app voor een persoonlijk bewegingsschema voor bewoners.

“Dat ze bewegen leuk gaan vinden is eigenlijk het belangrijkste”

—

Wij zijn hier in het Amstelhuis om via Fit met Pit oefentherapie te geven aan de ouderen in het Amstelhuis. Zo behouden en vergroten ze hun vitaliteit en werken we aan valpreventie.
Dat ze bewegen het leuk gaan vinden is eigenlijk het belangrijkste.

Damian Waterberg
Student Oefentherapie

Uitdaging van de stad

Het Amstelhuis

Hoe wonen en leven bewoners van Het Amstelhuis zo lang mogelijk vitaal, actief en zelfstandig?

Verbindende thema's

- Gezond ouder worden en zijn
- Valpreventie
- Eenzaamheid
- Betrokken blijven bij samenleving

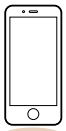

Contact

Het Amstelhuis
Annemarie Hulst Waal
a.p.waal@hva.nl
06-21157847

Locatie

Het Amstelhuis
Amsteldijk 35
1074 JK Amsterdam
hva.nl/amstelhuis

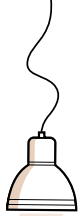

Uitgelicht

Welke opleidingen, minoren en lectoraten doen al mee?

Opleidingen

Ergotherapie, HBO-ICT, Oefentherapie, Sociaal Juridische Dienstverlening, Toegepaste Psychologie, Voeding en Diëtetiek. Gewenst: Social Work.

Minoren

Gezonde Leefstijl en Leefomgeving, Sociale Inclusie, Zorgtechnologie

Lectoraten

Dagelijks bewegen, Digital Life

Samen met

Hogeschool van Amsterdam,
GGD Amsterdam,
Combiwel en de professionals
en bewoners van
Het Amstelhuis en omgeving.

Meedoen Het Amstelhuis

Ben jij student, docent, onderzoeker, buurtbewoner of kennispartner en wil jij samen met Het Amstelhuis werken aan de ambities van de stad?

Neem contact op

met Annemarie!

Didi Griffioen, Linda van Ooijen-van der Linden en **Maaike van Heijning**

Het doel is een **evidence-based** Amsterdams model voor duurzame living labs.

Didi Griffioen

Linda van Ooijen-van der Linden

Maaike van Heijningen

Op naar een

Amsterdams model

voor duurzame living labs

“Labs schieten als paddestoelen uit de grond, binnen én buiten de HvA. Op deze plekken waar we leren en innoveren gebeuren mooie dingen, maar we zoeken nog naar de systematiek eronder”,

zegt **Didi Griffioen**, HvA-brede lector Higher Education, Research & Innovation. Samen met onderzoekers **Linda van Ooijen-van der Linden** en **Maaike van Heijningen** is Didi een praktijkgericht onderzoek gestart naar de werking van labs en hoe deze kan worden geoptimaliseerd, zodat er in labs op een onderbouwde manier kan worden geleerd én geïnnoveerd. En naar de logistiek en randvoorwaarden die hierbij nodig zijn.

Over beide zaken is er ook internationaal nog weinig bekend. **Didi:**
“Ons doel is een evidence-based Amsterdams model voor duurzame living labs.”

“Die innovatie is juist wat een leerervaring in een lab authentiek en rijk maakt.”

In het onderzoek focust Linda op de betrokkenheid van studenten, vanuit haar recent ontvangen Comenius Senior Fellowship. Ze vertelt: “Vanaf september kijk ik bij drie labs, namelijk Buurtcampus, Het Amstelhuis en een nieuw op te zetten lab, wat studenten nodig hebben om in een lab dát te leren, wat we willen dat ze daar leren. En welke onderwijsmethoden hierbij nodig zijn. Ik verwacht dat daar een raamwerk uit naar voren komt, maar dat er per lab wel maatwerk nodig blijft. Ieder lab heeft immers z’n eigen doel en functie.”

Tegelijkertijd leren én innoveren

—

Didi benadrukt dat in een lab zowel het leerproces van studenten van belang is als het innovatieproces van de praktijkpartners. “Soms zie je nu dat het innovatieproces ondergeschikt is aan het leerproces voor studenten en dat het werkelijk realiseren van de innovatie bijzaak wordt. Dan haken praktijkpartners op den duur af”, aldus Didi. **Linda** voegt toe dat het achterblijven van innovaties ook voor studenten nadelig kan zijn. Ze stelt: “Die innovatie is juist wat een leerervaring in een lab authentiek en rijk maakt. In het onderzoek kijken we dus naar hoe we dit op een structurele en duurzame manier kunnen organiseren, waarbij de belangen van alle partijen worden meegewogen.”

Op zoek naar gemeenschappelijke taal en doelen

—

Didi haalt de definitie van een lab aan: “Een lab is een setting, waarin docenten, onderzoekers, studenten en praktijkpartners, op een gelijkwaardige manier met elkaar interacteren en waarin de belangen van deze vier partijen gelijkwaardig aan bod komen in het proces en het resultaat.” De onderzoekers zien echter dat die gelijkwaardigheid een uitdaging is. **Didi:** “Partners spreken allemaal een andere taal en hebben verschillende doelen. Als docent spreek je een pedagogische taal en moet je toetsen afnemen en cijfers inleveren. Voor een onderzoeker zijn bijvoorbeeld de validiteit van een methode en vaak het realiseren van een publicatie belangrijk. Een student wil leren en uiteindelijk zijn diploma behalen. En als praktijkpartner heb je te maken met de dagelijkse praktijk en een achterban voor wie wat er in het lab gebeurt echt iets moet opleveren. In een lab moet je dus met elkaar actief op zoek naar een gemeenschappelijke taal en gemeenschappelijke doelen.”

De docent is partner in het geheel

—

Als tip voor docenten heeft **Didi:** “Stap in de rol van partner en doe mee. Soms hoor je wel eens dat een docent in een lab meer een coach wordt. Ik denk dat het veel verder gaat dan dat en dat de docent echt een partner moet worden in het geheel, met de onderzoeker, de student en de praktijkpartner. Je hebt dan meer invloed op hoe een vraag wordt ingevuld en uitgevoerd, dan wanneer je in de rol van begeleider of coach van studenten blijft. Je wordt dan werkelijk onderdeel van het leer- en innovatieproces. Het ingewikkelde voor een docent is natuurlijk wel dat er vanuit een hogeschool of een examencommissie allerlei regels en raamwerkjes worden opgelegd. Ook je tijd wordt beperkt gehouden. Diezelfde tip – Doe mee! – geldt overigens ook voor studenten. Als je in een lab komt om alleen je cijfer af te vinken, dan ervaar je het waarschijnlijk als ingewikkeld en gedoe. Maar als je er vol in duikt en er je eigen draai aan geeft, dan kan het een geweldige leerervaring zijn.”

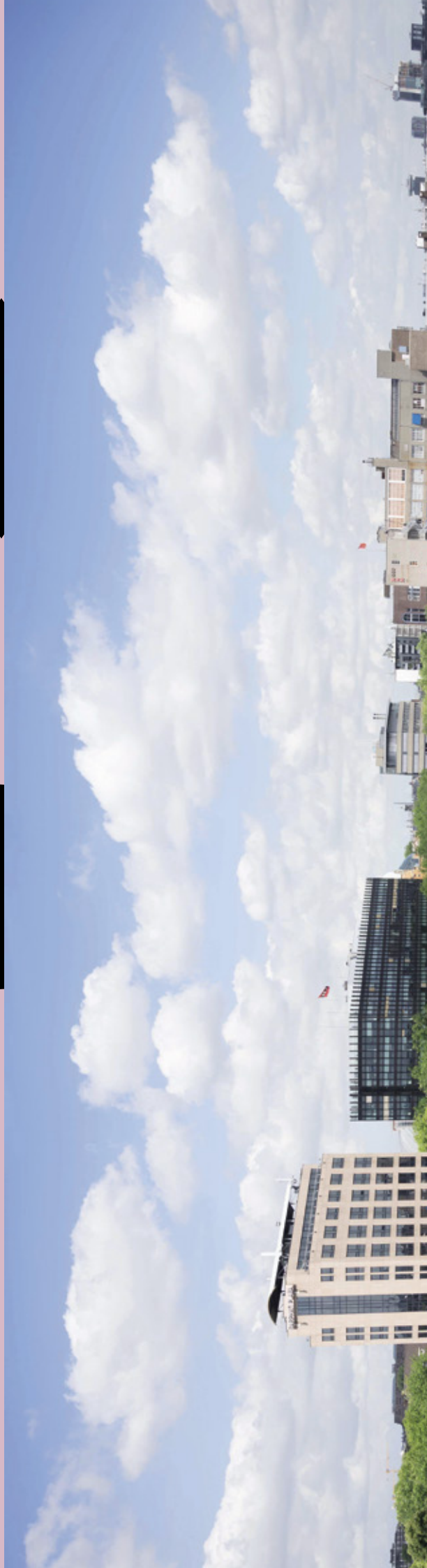

Behoefte aan ruimte en openheid

—

Om goed te kunnen functioneren in een lab moet een hogeschool volgens Didi ruimte en openheid bieden aan studenten en docenten. Bijvoorbeeld in tijd of de manier van toetsen. **Didi:** “Als je alles houdt zoals het nu is, alleen je voert het niet uit op de campus maar in een lab, dan werkt het niet. Als we echt structureel in labs gaan werken, dan moet de vormgeving van het onderwijs fundamenteel veranderen en meer openheid bieden in het curriculum.”
De principes van toetsing, begeleiding en feedback geven zullen niet compleet opnieuw uitgevonden hoeven te worden, maar moet er wel worden gekeken naar wat de pedagogische lijn moet zijn in een lab en welke principes goed werken. “Dat zullen mijns inziens ook meer de open manieren van toetsing zijn. Maar natuurlijk zitten aan openheid ook grenzen. In dit geval; wanneer voldoet toetsing nog aan de normen, zoals bijvoorbeeld de examencommissie die stelt. Daar wordt ook al mee geëxperimenteerd”, aldus Didi.

Soms op de campus, soms online en soms in een lab

—

Overigens is een lab volgens de onderzoekers niet het antwoord op alles. **Didi:** “Welke vorm en locatie je inzet voor leren, begint altijd met de vraag: wat wil ik bereiken? Wil je een student een authentieke leeromgeving bieden of leren samenwerken met veel verschillende partijen? Dan is een lab een goede optie. Wil je bijvoorbeeld studenten laten oefenen met bepaalde berekeningen voor hun toekomstige werk, dan is een computerlokaal op de campus of een online leeromgeving soms beter. En soms is ook ‘gewoon’ een hoorcollege de beste optie.”
De gedachte dat een lab met name interessant is voor 3e- en 4e-jaars studenten en dat 1e- en 2e-jaars beter af zijn op de campus om eerst een basis aan kennis op te bouwen, ondersteunt Didi echter niet. “Beginnende studenten bijvoorbeeld laten meekijken met onderzoek in een lab kan heel inspirerend en motiverend werken. En inspiratie en motivatie mogen ook een doel zijn. Dat kan hen later in hun studie juist veel opleveren.”

Verhouding tussen docent en student verandert

—

Door het werken in labs verandert de verhouding tussen docenten en studenten. **Linda** vertelt: “We hebben een HvA-breed onderwijsinnovatieproject gedraaid waarin studenten en docenten in co-creatie een curriculum gingen ontwikkelen, eigenlijk ook een mini-labsetting. En die veranderende onderlinge verhouding was zowel voor de docenten als voor studenten wel eens lastig. Zo kwam er op momenten met veel druk wel eens de persoonlijke sores van de docenten op tafel. Daar schrokken docenten dan van, want dat zouden ze in een traditionele setting nooit zo op die manier in het bijzijn van studenten bespreken. Maar in de praktijk bleek juist de rijkheid hiervan! De studenten vonden het prettig om volwaardig mee te doen en bij te kunnen dragen. En het bleek ook dat alle deelnemers hierdoor goed elkaars perspectieven mee konden nemen in de aanpak en oplossing. Studenten begrepen onder andere beter waarom je een curriculum niet zomaar even kan omgooien. Dit vraagt wel een andere houding van een docent. Je bent niet meer de expert die altijd moet weten hoe het zit, maar je deelt je twijfels en onzekerheden met de studenten.”

Didi voegt toe: “In sommige groepjes werden de studenten echter wel een beetje buiten alles en in de studentrol gehouden. Daar zagen we dat ze het project ook niet helemaal omarmden en zich echt gedroegen als een student in de zin van ‘Ik doe wat je me vraagt en niet meer dan dat’. In de groepen waarin er een gezamenlijkheid ontstond, had iedereen echt z’n rol en ruimte, ontstond er inderdaad wederzijds begrip en werd er door alle partijen actief meegedacht. Docenten vonden het dan ook leuk om hun ideeën voor te leggen en ter plekke feedback te krijgen, in plaats van achteraf via een evaluatieformulier. Je krijgt dus een veel gelijkwaardigere verhouding, maar tegelijkertijd moet je als docent een student ook nog steeds beoordelen. Dan kan het dus zijn dat je de ene dag gezamenlijk taart eet als er iemand jarig is, en je als docent een student de volgende dag een 4 moet geven. Ook dat is lastig. Ook in die veranderende rol moet een hogeschool docenten ondersteunen.”

Sociaal verband voor studenten

—

Van studenten vraagt het werken in labs ook een andere houding: een (pro)-actieve en zelfstandige houding. **Didi:** “Er zijn natuurlijk verschillende soorten studenten, en de ene student gedijt beter bij vrijheid, veranderingen en onzekerheid dan de andere. En de ene heeft bijvoorbeeld meer sociaal verband nodig dan een andere. Maar ook dit sociale verband zou je anders kunnen organiseren, dan met een jaarklas zoals nu vaak wordt gedacht. Bijvoorbeeld ook sociaal verband samen met docenten. Natuurlijk vraagt ook dit van zowel de docent als de student dat ze daarvoor open staan.”

Waarom doe ik het anders ?

—

Linda: “Er is denk ik best ruimte om dingen anders te doen. Maar dan moet je wel weten, waaróm ga ik het anders doen. Dat bepaalt dan ook op wat voor manier het anders gaat worden. In ons onderzoek kunnen we over de labs heen kijken: wat is er nodig in deze manier van leren, zodat het in balans is met innoveren?” **Didi:** “Onze ervaring is dat verandering in een organisatie vaak door de praktijk wordt afgedwongen.”

> “De ene dag eet je gezamenlijk taart, de volgende dag moet je een student een 4 geven”

Samenwerken kost tijd en moeite

—

Het onderzoek naar labs is zo complex als de situatie in een lab is. Als vooronderzoek heeft **Maaike** labsettings in het klein bekeken. “Het ging om interacties tussen AI-experts en onderwijsontwikkelaars binnen het Comenius Leadership project van lector Nanda Piersma”, legt Maaike uit. “Wat mij opviel is hoeveel tijd en moeite het vereist om samen te werken. Vragen als: wanneer komen welke deelnemers bij elkaar, hoe belangrijk is dit en wat willen we ermee bereiken? Het lijken hele basale vragen, maar soms duurt het wel twee maanden voordat de eerste afspraak er is. En soms wordt zoiets ook heel praktisch ingezet: wie er tijd voor heeft schuift aan. Maar zitten de juiste mensen dan wel om tafel en haal je de doelstellingen dan wel?” **Didi:** “En wie beslist hierover? Laat je roosters van mensen leidend zijn of worden roosters overruled en wordt er in een organisatie ruimte gemaakt? Met betrekking tot het werken in labs en rijke leeromgevingen moet je als hogeschool dan ook constant kritisch naar jezelf toe zijn en blijven. Doen we nog wel de juiste dingen op de juiste manier? Bereiken we met de labs wat we beoogden? Hoe kunnen we dingen anders en beter doen, gezien wat we willen bereiken?”

Op basis van het huidige vooronderzoek ontwikkelen Didi, Linda en Maaike een onderzoeksmethode, waarmee vanaf volgend jaar systematisch naar labs wordt gekeken om uiteindelijk tot een Amsterdams model voor living labs te komen.

> “Weten waarom we iets anders doen, bepaalt hoe we het gaan doen”

Meer weten?

Kijk op dan op de website van lectoraat Higher Education, Research and Innovation: **hva.nl/heri**

Knowledge Mile

De Knowledge Mile is een living lab en bedrijveninvesteringszone in hartje Amsterdam tussen het Amstelplein en het Mr. Visserplein. In dit living lab geeft een groeiende community van zo'n 30.000 buurtbewoners, 60.000 studenten en ruim 200 bedrijven gezamenlijk vorm aan een duurzamere en inclusievere stadsstraat. Doordat bedrijven, organisaties en hogescholen samenwerken om (internationale) expertise en talent te koppelen aan lokale initiatieven, wordt de Knowledge Mile de slimste straat van Amsterdam. Het gebied is onder andere een bron voor datasets, een testomgeving voor nieuwe toepassingen, en er worden resultaten van onderzoeksprojecten getoond.

Uitgelicht

Welke opleidingen, minoren en lectoraten doen al mee?

Opleidingen
Bedrijfskunde, Logistiek, Toegepaste Wiskunde, Communicatie en Creative Business

Minoren
Data Science, Web Development

Lectoraten
Urban Analytics

Samen met:

Hogeschool van Amsterdam, Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, Knowledge Mile Bedrijveninvesteringszone (BIZ), bedrijven en bewoners uit de buurt.

Projecten Knowledge Mile

- Onderzoek naar hoe het aantal logistieke vervoersbewegingen in het gebied verminderd konden worden. Op basis hiervan is er onder andere een raamcontract voor het ophalen van afval afgesloten.

- Koffiedroes ophalen; 8% van het restafval in het gebied bestaat uit koffieprut. Dit wordt nu opgehaald met een elektrische bus en als grondstof voor nieuwe producten gebruikt.

- Idee om multifunctionele buurthubs te ontwikkelen die bijdragen aan de leefbaarheid voor bewoners en minder vervuilende vervoersbewegingen van bedrijven als gevolg hebben.

- Plasticvrije terrassen op de hele Knowledge Mile.

- Vergroenen van de stadsstraat in samenwerking met de gemeente.

Activiteiten voor de community

— Knowledge Mile Morning Meetup

Onze community bestaat uit bewoners, ondernemers, studenten, docenten, onderzoekers, stad- en beleidsmakers. Wil je hen ontmoeten? De Morning Meetup organiseren we om de maand op een inspirerende locatie in het gebied. We brengen je op de hoogte van alles wat gebeurt in het gebied, en verbinden we je met iedereen die het gebied wil verduurzamen en verbeteren.

— Knowledge Trail

Een urban run door diverse gebouwen en bijzondere locaties met challenges op de route. Loop je een keer mee?

— Human Factor

Event in het Student Hotel om jong talent en werkgevers op topposities bij elkaar te brengen. *"Het voelt heel bijzonder om mensen te mogen spreken die onbereikbaar lijken!"*, horen we achteraf vaak.

> "Kom ook eens naar een morning meetup en neem je klas mee!"

—

Docenten spelen een belangrijke verbindende rol bij het betrekken van studenten bij de vele interessante projecten en activiteiten die gaande zijn op de Knowledge Mile. Kom ook eens naar een morning meetup en neem je klas mee! Hierdoor kun je je netwerk vergroten, leren van anderen en gebruik maken van alle kennis en ervaring die er is bij de deelnemers van de Knowledge Mile.

Cora Kreikamp
Community manager
Knowledge Mile BIZ

Uitdaging van de stad

Knowledge Mile

Hoe kunnen we het leef- en werkklimaat rond de Knowledge Mile verbeteren en een duurzame, groene, veilige en genetwerkte omgeving vormen in de stad?

Verbindende thema's

- Duurzaam & groen
- Openbare ruimte & veiligheid
- Talent & netwerk

Meedoen Knowledge Mile

Ben jij student, docent, onderzoeker, buurtbewoner of kennispartner en wil jij samen met de Knowledge Mile werken aan de ambities van de stad?

Neem contact op
met Cora!

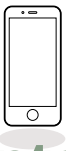

Contact

Knowledge Mile
Cora Kreikamp
cora@knowledgemile.biz
06-48792495

Locatie
HvA Amstelcampus
Rhijnspoorplein 1
1096 GC Amsterdam
knowledgemile.amsterdam

Maakplaats 021

> “Een creatieve manier om van kinderen uitvinders te maken”

—

Op 9 locaties in de stad komen Amsterdamse kinderen van 8-16 jaar na schooltijd samen om zich op een veilige en creatieve plek naast het standaard schoolprogramma te ontwikkelen op het gebied van de ‘21st century skills’. Studenten met verschillende achtergronden gaan aan de slag met het verzorgen van lessen en activiteiten, het begeleiden van de kinderen en het doen van onderzoek. Wat en hoe kunnen kinderen leren bij Maakplaats 021? En hoe kun je kinderen enthousiasmeren en motiveren? Ook de ouders worden actief bij de maakplaatsen en de activiteiten voor de kinderen betrokken.

—

In 2019 ging de eerste groep studenten van de minor Maker Education van start. De studenten komen van verschillende opleidingen en leren in een half jaar tijd de theorie én de praktijk van het maakonderwijs. Één keer per week lopen ze stage op een van de locaties van Maakplaats 021.

Samen met:

Hogeschool van Amsterdam, Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA), Waag, Pakhuis de Zwijger en Gemeente Amsterdam en heel veel kinderen en leraren van basis- en middelbare scholen in de buurt.

—

Technologie speelt een steeds grotere rol in het dagelijks leven van ons allemaal. En tegelijkertijd snappen we er steeds minder van. Om de razendsnelle ontwikkelingen de baas te blijven, is het noodzakelijk om de jonge generatie te laten spelen met technologie. De minor Maker Education bereidt aanstormende docenten en onderwijsprofessionals voor op deze nieuwe vorm van leren, om deze later in de klas toe te kunnen passen. Maakonderwijs is leren door te maken; een creatieve manier om van kinderen uitvinders te maken en hoofd, handen en hart te stimuleren.

Monique Pijls
Onderzoeker Didactiek van de Bètavakken en contactpersoon Maakplaats 021 voor HvA

Maak kennis met de 9

Maakplaatsen in de stad! Je vindt ze in de gelijknamige OBA vestigingen.

Maakplaats 021 **Oosterdok,** Maakplaats 021 **CC Amstel,**
Maakplaats 021 **Staatsliedenbuurt,**
Maakplaats 021 **Javaplein,**
Maakplaats 021 **Mercatorplein,** Maakplaats 021 **Osdorp,**
Maakplaats 021 **Reigersbos,** Maakplaats 021 **Slotermeer,**
Maakplaats 021 **Waterlandplein,** Maakplaats 021
online thuis aan de slag!

Uitdaging van de stad

Maakplaats 021

Hoe zorgen we ervoor dat alle Amsterdamse kinderen en jongeren kunnen deelnemen aan de informatiesamenleving en dat niemand achterblijft? Hoe krijgt iedereen de kans om de vaardigheden te ontwikkelen die passen bij deze tijd?

Meedoen Maakplaats 021

Ben jij student, docent, onderzoeker, buurtbewoner of kennispartner en wil jij samen met de Maakplaats 021 werken aan de ambities van de stad?

Neem contact op
met Monique!

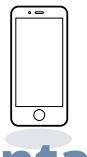

Contact

Maakplaats 021
Monique Pijls
m.h.j.pijls@hva.nl
06-21155613

Locatie
OBA Oosterdok
Oosterdokskade 143
1011 DL Amsterdam
maakplaats021.nl

Uitgelicht

Welke opleidingen, minoren en lectoraten doen al mee?

Opleidingen
Pabo, Leraar Natuurkunde, Leraar Nederlands, Leraar Techniek

Minoren
Maker Education

Lectoraten
Didaktiek van de Bètavakken

> “Het samen brengen van disciplines is nog wel een uitdaging”

STIPP

(Studenten In Poelenburg en Peldersveld)

—

Bij STIPP haal je de praktijk in je curriculum en werken studenten aan vaardigheden als oplossingsgerichtheid, onderzoekend vermogen en zelfredzaamheid. Docenten brengen de theoretische kennis mee en hebben de rol van coach en sparringpartner. Studenten moeten echt nog leren dat het werkveld breder is dan alleen hun vakgebied. Ze moeten integraal kunnen werken, samen met anderen. Dat leren studenten bij STIPP. Het samenbrengen van verschillende disciplines in een gezamenlijke opdracht is nog wel een uitdaging; alle opleidingen hebben weer andere roosters en criteria.

Stefania Maginzali
Coördinator STIPP

—

Bij STIPP (Studenten In Poelenburg en Peldersveld, twee wijken in Zaandam) werken studenten samen met bewoners en partners aan maatschappelijke vraagstukken via onderzoek (afstudeerscripties) en uitvoering (minoren, modules en stages).
Het doel is om te werken aan prettig samenleven in de twee wijken in Zaandam en gelijke kansen te creëren voor alle bewoners in deze twee wijken

—

Voorbeelden van vraagstukken

- Hoe kunnen we met jongeren werken aan ontwikkeling van hun talenten en vaardigheden?
- Hoe kunnen we mensen ondersteunen in de weg naar vrijwilligerswerk of een baan?
- Hoe kunnen we interdisciplinair aan oplossingen werken bij het achterblijven van de motorische ontwikkeling van kinderen?
- Wat voor effect heeft armoede op stressbeleving en lichamelijke gezondheid?
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat meer mensen in de wijk gebruik maken van ontmoetingsruimten in de buurt?
- Hoe kunnen we kinderen meer bewust maken afval en hun leefomgeving?

Samen met

▼

Hogeschool van Amsterdam,
Hogeschool Inholland,
Gemeente Zaanstad en
een rijk netwerk van
basisscholen,
sociaal wijkteams,
sportbedrijven,
actieve bewoners,
jongerenwerk.

“Elke keer is het weer een verrassing wat voor moois er ontstaat”

—

Eén van de 28 samenwerkingspartners van STIPP signaleert iets in de wijk. Aan dit vraagstuk worden vervolgens studenten gekoppeld die ermee aan de slag gaan. Het vraagstuk is van tevoren duidelijk, maar de uitkomst niet. Elke keer is het weer een verrassing wat voor moois er ontstaat. Je leert samen, je werkt samen, er is veel persoonlijk contact en ruimte voor creativiteit. Dat maakt werken bij STIPP bijzonder en heel leerzaam.

Stefania Maginzali
Coördinator STIPP

Meedoen STIPP

Ben jij student, docent, onderzoeker, buurtbewoner of kennispartner en wil jij samen met de STIPP werken aan de ambities van de Zaanse wijken?

Neem contact op
met Stefania!

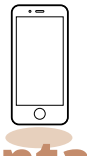

Contact

STIPP Zaandam
Stefania Maginzali
stefania.maginzali@inholland.nl
06-11079715

Locatie
Wijkcentrum De Poelenburcht
Weerpad 1A
1504 NX Zaandam
studenteninpoelenburgpeldersveld.nl

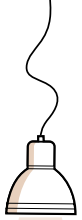

Uitgelicht

Welke opleidingen, minoren en lectoraten doen al mee?

Opleidingen
Ergotherapie, Interprofessionele Paramedische Zorg, Pedagogiek, Social Work, Sportkunde, Toegepaste Psychologie, Voeding en Diëtiek

Minoren
Gezonde Leefstijl en Leefomgeving, Nutrition and Health Promotion - Personal Trainer

Lectoraten
Empowerment en Professionalisering en Jeugd en Samenleving (Inholland), Stedelijk Sociaal Werk (HvA)

Uitdaging van de stad

STIPP Zaandam
Hoe worden de wijken Poelenburg en Peldersveld in Zaandam voor alle bewoners een fijne plek om te wonen en op te groeien, waar gelijke kansen zijn voor iedereen?

Verbindende thema's
- Armoede & Participatie
- Fijn & Veilig Wonen
- Jeugd en Gezondheid

What's next?!

Daniël Haverkort

Jean Tillie

"Als kennisinstelling hebben we de verantwoordelijkheid om onderwijs, onderzoek, beroepspraktijk en samenleving samen te brengen in één gemeenschap, waar iedereen wat aan heeft. Dat doen we op onze campussen, online én in de stad"

zegt **Jean Tillie,** decaan van de faculteit Maatschappij en Recht. Het verder vormgeven van de rijke, stimulerende leeromgeving is één van de 5 ambities van de Hogeschool van Amsterdam. Wat is precies de stip aan de horizon en hoe komen we daar?

Met andere woorden: what's next?!

> “ De HvA mag worden gezien als kennispartner voor het oplossen van maatschap pelijke vraag stukken in de metropool-regio Amster dam.”

In de ideale rijke leeromgevingen in de stad worden antwoorden geformuleerd op maatschappelijke vraagstukken in de metropoolregio Amsterdam en ziet de stad de HvA als belangrijke partner voor het oplossen van deze uitdagingen. Jean: "De komende jaren ontwikkelt de HvA een integrale didactische visie op het combineren van onderwijs op de campus, digitaal en in de stad. Hierdoor kan er in de labs volop interactie ontstaan tussen onderwijs, onderzoek, beroepspraktijk en samenleving, waar alle partijen waarde uit halen. En hier zijn we al een heel eind in."

De juiste randvoorwaarden creëren

—

"We zien voor ons dat een student een 'studiereis' maakt door alle drie de omgevingen", zegt Daniël Haverkort, ambitiecoördinator Rijke leeromgevingen bij de HvA. Hij vervolgt: "Hierdoor gaat een student als een 'beroepsbekwame' startende professional de arbeidsmarkt op." Jean voegt toe: "Als HvA hebben we de verantwoordelijkheid om hier de juiste randvoorwaarden voor te creëren, zodat al onze medewerkers hier optimaal aan kunnen bijdragen."

Financiële buffer om interacties mogelijk maken

—

Als één van de grootste uitdagingen bij het creëren van deze randvoorwaarden noemt Jean: "Hoe ontwerp je de gewenste interactie tussen onderwijs, onderzoek, beroepspraktijk en samenleving op zo'n manier dat iedereen er iets aan heeft? Dit vereist dat je inhoudelijk goed naar de vraagstukken en acties kijkt, maar ook heel plat dat je de financiën goed regelt. Bij de faculteit Maatschappij en Recht zijn we nu bijvoorbeeld bezig om een financiële buffer te creëren om die interacties mogelijk te maken." Ook vindt Jean dat er nog verdere stappen gezet moeten worden om studenten meer als partners mee te laten denken en werken en zo de rijke leeromgevingen verder vorm te geven.

“Binnen dit netwerk ontmoet je gelijkgestemden en kun je onderling kennis uitwisselen over vraagstukken en dilemma’s en hoe je hiermee om kunt gaan.”

Investeren in de netwerk structuren in de stad

—

“Een ander aspect waar we tegenaan lopen is het ritme in het onderwijs binnen de HvA, met de semesters, de zomerstop, projecten en de verschillen hierin tussen opleidingen en tussen onderwijs en onderzoek”, zegt Daniël. “Hierdoor is het zoeken naar continuïteit. We moeten toe naar estafetteleren, waarin je gedurende langere tijd steeds een projectstokje kunt overdragen en je vanuit onderzoek kennis op kennis kunt stapelen.” Zo kan er volgens Daniël meer waarde worden toegevoegd, dan tijdens een project van een aantal maanden. Daniël: “Dat vraagt om investeren in netwerkstructuren in de stad. Maar ook om keuzes maken. Op welk thema willen we in welk gebied in de stad actief zijn? De HvA wil de initiatieven die er zijn richting geven en helpen om verder te ontwikkelen.”

Duidelijk en zichtbaar aanbod van mogelijkheden

—

Het afstemmen van het ritme tussen onderwijs, onderzoek en praktijk moet volgens Daniël leiden tot een duidelijk en zichtbaar aanbod van mogelijkheden, die onderzoekers en docenten in hun werkwijze kunnen gebruiken. Daniël: “Dus dat je bij het ontwerpen van onderzoek of onderwijs kunt kiezen waar je dat onderzoek of onderwijs laat plaatsvinden. In de lokalen en labs op de campus, via online leeromgevingen of in de labs in de stad.” Jean voegt toe: “Ook onze manier van toetsing moeten we hier op afstemmen. Leren in de praktijk moet op een andere manier worden getoetst, dan theoretische kennis. Theoretische kennis kun je multiple choice toetsen, praktijkkennis niet.”

Handelingsrepertoire vergroten met leergang Wijkdocent

—

Als één van de zaken waarmee de HvA docenten en ontwikkelaars ondersteunt, noemt Daniël het netwerk HvA Citylab. “Binnen dit netwerk ontmoeten innovatieve docenten elkaar en wisselen kennis uit over het ontwerpen van hun onderwijs in de stad. Dat kan gaan over tijd en geld, maar ook over inhoudelijke thema’s en de fundamentele veranderingen die er ontstaan in de relatie tussen docenten en studenten.” De HvA kijkt nu of de kennis vanuit dit netwerk kan worden bestendigd met een leergang Wijkdocent binnen het opleidingsaanbod voor docenten. “Hiermee vergroten we het handelingsrepertoire van docenten om onderwijs op de campus, online en in de stad te ontwerpen”, aldus Daniël.

Organische groei

—

Hoe zien Jean en Daniël de weg richting de stip aan de horizon? Waar staan we nu? “Een stip aan de horizon klinkt heel klein, alsof we nog een lange weg te gaan hebben. Ik bekijk het liever vanuit het perspectief waar we nu al zijn”, zegt Daniël. “Er zijn al ontzettend veel waardevolle initiatieven binnen de HvA! We willen deze inspirerende voorbeelden voor iedereen inzichtelijk maken, zodat we makkelijker kunnen samenwerken om opschaling mogelijk te maken en ons doel te behalen.” Jean beaamt dat en zegt: “Ik geloof in organische groei. Als je van de stip terug redeneert, lijkt het misschien heel complex. Maar eigenlijk zie ik nu al organisch de beweging in deze richting ontstaan.”

“Onderwijs afstemmen op het tempo van het lab”

—

Het leven in Het Amstelhuis heeft, net als in andere living labs, een eigen tempo. We moeten het onderwijs afstemmen op dat tempo. Dit betekent flexibele deadlines voor opdrachten en projecten. En studiepunten toekennen voor andere activiteiten dan alleen opdrachten. Studenten komen nu soms niet naar een interessante activiteit, omdat ze hun studiepunten al hebben behaald. Dat is natuurlijk zonde en heeft een negatieve impact op de continuïteit in een lab. De traditionele manier van deadlines en projecten en deadlines is niet passend in een lab.

Annemarie Hulst-Waal
Onderwijskundig beleidsmedewerker Urban Vitality en coördinator Het Amstelhuis en T4X Living Labs

Alle initiatieven die er al zijn vormen het fundament

—

Jean refereert ook aan het instellingsplan 'Hogeschool in 3D'. "Dat is niet zomaar ontstaan", zegt hij, "daar zit een breed gedragen ideologie achter van wat wij met elkaar krachtige leeromgevingen vinden." Daniel: "Iedereen is daar op z'n eigen manier mee bezig. Alle initiatieven die er al zijn vormen het fundament waarop we met elkaar kunnen voortbouwen. De volgende stap voor de HvA is: hoe bestendig je deze initiatieven om ook de opschaling mogelijk te maken? De HvA wil docenten, ontwikkelaars en onderzoekers hier graag bij helpen."

"Er zijn veel waardevolle initiatieven binnen de HvA, die we voor iedereen inzichtelijk willen maken."

De 5 ambities van de HvA: de hogeschool in 3D

De HvA heeft 5 ambities geformuleerd voor de periode 2021-2026. Deze ambities geven richting aan het werk van alle betrokkenen binnen de HvA, in het onderwijs, in het onderzoek en in de ondersteuning, en aan de maatschappelijke opdracht van de HvA.

1. Duurzaamheid, diversiteit & inclusie en digitalisering (de 3 D's) zijn overal
Het is voor ons vanzelfsprekend dat we werken en leren in een diverse en inclusieve omgeving, waarbij ons handelen en onze keuzes zo duurzaam mogelijk en digitaal innovatief zijn. Zo dragen we bij aan de kwaliteit van het onderwijs en onderzoek en aan belangrijke maatschappelijke transformaties.
▸ **Pavel van Deutekom** (Duurzaamheid), p.van.deutekom@hva.nl
▸ **Cindy Warmerdam** (Diversiteit & inclusie), c.warmerdam@hva.nl
▸ **Aart Schouten** (Digitalisering), a.schouten@hva.nl

2. Met partners in de stad impact vergroten
Als kennisinstelling integreren we ontwikkelingen in de grootstedelijke maatschappij en het werkveld in ons onderwijs en praktijkgericht onderzoek. Samen met partners geven we een substantiële impuls aan de toekomst.
Anne van den Eijnden, a.van.den.eijnden@hva.nl

3. Voor studenten meer regie op eigen leerpad realiseren
Studenten krijgen meer regie op hun eigen leerpad, zodat zij keuzes kunnen maken in inhoud, tijd, vorm en plaats die passen bij hun persoonlijke talenten en ambities.
▸ **Déhlia Borst**, d.borst@hva.nl

4. Studenten en medewerkers geven de stimulerende, rijke leeromgeving verder vorm
Bij alles wat we doen stellen we onszelf de vraag hoe het bijdraagt aan het succes van studenten en aan de stimulerende leeromgeving op locatie, digitaal en in de stad.
▸ **Daniël Haverkort**, d.haverkort@hva.nl

5. Onze eigen wendbaarheid en weerbaarheid vergroten
Wij vormen een lerende organisatie, waarin ieder vanuit eigenaarschap en professionaliteit bijdraagt aan de kwaliteit van onderwijs en onderzoek en aan beroepenveld en samenleving.
▸ **Myrthe Peek**, m.m.peek@hva.nl

The Green Mile

"Geen masterplan, geen actie groep, maar een beweging"

—

We pakken het bottom-up aan, zodat de ambitie breed gedragen wordt. Vanuit verbinding en gezamenlijk initiatief komen we tot grote en kleine interventies. Na een eerste workshop met de initiatiefnemers waren wij het erover eens wat het moest worden: geen masterplan, geen actiegroep, maar een beweging.

Machteld Kors
Director strategic development bij UNStudio

—

De Stadhouderskade is anno 2022 de meest vervuilde en gevaarlijke straat in Amsterdam. Het is vooral veel asfalt, niet mooi, met weinig ruimte voor natuur en vooral gericht op het rijdende verkeer. De ambitie is om van de Stadhouderskade 'The Green Mile' te maken; een groene, duurzame, veilige, vitale en toekomstbestendige straat voor mens, dier én natuur. Een betekenisvolle openbare ruimte, die uitnodigt om te wandelen, te ontmoeten, te sporten en natuur te beleven. De gemeente Amsterdam, bedrijven en bewoners in het gebied en de HvA slaan hiervoor de handen ineen. Het gebied is een living lab voor innovaties. Wie mee wil doen en innovaties op Stadhouderskade wil testen is van harte welkom!

—

Uitdagingen en projecten The Green Mile:

- Het water moet beter toegankelijk worden voor gebruikers van het gebied.
- De bruggen moeten groene en prettige verblijfsplekken worden.
- Studenten van de HvA gaan robots programmeren die objecten kunnen bouwen met resthout en een plek krijgen op de Green Mile. Denk aan overkappingen en bankjes.
- Alle lantaarnpalen worden zogenoemde 'plantaarns': vergroende lantaarnpalen.

“Een straat-meubel om het gesprek op gang te brengen”

—

Studenten en onderzoekers hebben samen met UNStudio en het HvA Robotlab een circulair straatmeubel ontworpen met resthout uit het Rijksmuseum. Met een augmented reality-omgeving (AR) kon het straat-meubilair op locatie worden gevisualiseerd. Zowel het prototype van het straatmeubel als de AR-omgeving zijn ‘conversation pieces’. Hiermee willen we een gesprek op gang brengen tussen gemeente, bedrijven, bewoners en andere partijen over thema’s als circulariteit, duurzaam ontwerp en vergroening van de Stadhouderskade en de kansen die digitale productie en circulaire materialen hierbij bieden.

Marta Malé-Alemany
Hoofddocent en onderzoeker
Digitaal Produceren

Meedoen The Green Mile

Ben jij student, docent, onderzoeker, buurtbewoner of kennispartner en wil jij samen met de Green Mile werken aan de ambities van de stad?

Neem contact op
met Myrne Barendregt!

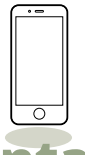

Contact

The Green Mile
Myrne Barendregt
m.i.barendregt@hva.nl
06-28530314

Locatie
UNStudio
Stadhouderskade 113
1073 AX Amsterdam
greenmileamsterdam.nl

Uitgelicht

Welke opleidingen, minoren en lectoraten doen al mee?

Opleidingen
Built Environment, Engineering en Technische Informatica

Minoren
Klimaatbestendige Stad, Robotic Production & Circular Materials

Lectoraten
Circulair Ontwerpen en Ondernemen

Labs op Amstelcampus
Robot Lab

Samen met

Hogeschool van Amsterdam, Gemeente Amsterdam, Rijksmuseum, Heineken, De Nederlandsche Bank, Blendingbricks en UNStudio, bewoners en bedrijven op en rond de Stadhouderskade.

Uitdaging van de stad

The Green Mile
Hoe maken we van de Stadhouderskade de meest groene, vitale en toekomstbestendige straat voor mens, plant en dier in Amsterdam?

“Data inzetten voor ver-groening van de stad”

—

We willen de stad leefbaarder maken met bestaande datasets over geluid, ongelukken en luchtkwaliteit. We hopen dat bedrijven en mensen in de regio die hierover mee willen denken, of zelf interessante datasets beschikbaar hebben, zich bij ons melden. We gaan ook actief aan de slag met het aanhaken van bewoners, die misschien wel mooie voorbeelden weten van het inzetten van data voor vergroening van de stad.

● **Machteld Kors**
director strategic development
bij UNStudio

Rob Andeweg

“Ontmoet enthousiaste en gelijk-gestemde collega’s”

—

De HvA ondersteunt medewerkers bij het vormgeven van onderwijs in een leeromgeving, zodat het aansluit bij het curriculum, en biedt allerlei intervisiemogelijkheden. Docenten die nog niet actief zijn in een rijke leeromgeving of die hun activiteiten willen uitbreiden, adviseer ik om eens aan te sluiten bij een van de vele meetups die op onze campus of in de stad worden georganiseerd. Hier tref je enthousiaste en gelijkgestemde collega’s aan en doe je inspiratie op. Je hoeft het niet alleen te doen; sluit aan bij de coalition of the willing!

● **Rob Andeweg**
Programmamanager HvA in de Stad

“Stap uit je comfortzone en laat zien wat je in huis hebt”

—

In de labs in de stad vind je inspiratie en kun je jezelf ontwikkelen. Het vraagt om uit je ‘comfortzone’ te stappen en een andere rol aan te nemen. Deze extra stap verdient zich dubbel en dwars terug; studenten kunnen laten zien wat ze in huis hebben en als zij enthousiast zijn, motiveert en inspireert dit ook anderen. Ik zou graag zien dat meer mensen gebruik maken van de rijke leeromgevingen in de stad. Benut het potentieel!

● **Rob Andeweg**

“De HvA als stabiele factor in de maatschappij”

—

‘Ankerinstituut’ is een begrip van Richard Florida, een vooraanstaande filosoof en socioloog en schrijver van het boek ‘Cities and the Creative Class’. Het zijn organisaties die een stabiele factor in de maatschappij vormen en de verantwoordelijkheid hebben om gezamenlijk de lead te nemen in maatschappelijke vraagstukken. Met elkaar kunnen ze een enorme impact creëren en aanjager zijn van nieuwe initiatieven en bewegingen. De HvA is ook zo’n ankerinstituut.

● **Rob Andeweg**

“Ontwikkelen in co-creatie met de eind-gebruiker”

Annemarie Hulst-Waal

—

Wanneer is iets nou een living lab? Het Rathenau Instituut zegt daarover: er moet wat ontwikkeld worden, een product of een dienst, in co-creatie met de eindgebruiker.

● **Annemarie Hulst- Waal**
Onderwijskundig beleidsmedewerker
Urban Vitality en coördinator
Het Amstelhuis en T4X Living Labs

“ Flexibeler omgaan met beoordelen”

—

In een lab moet je flexibeler om kunnen gaan met beoordelen. Dit doe je bijvoorbeeld door de studenten ontwikkelingsgerichte feedback te geven, passend bij het toetsconcept programmatisch toetsen. Je kunt ook het proces beoordelen, door bijvoorbeeld te kijken naar: heeft er co-creatie plaatsgevonden, is de eindgebruiker betrokken, wat heb je geleerd van de andere partners in het living lab en wat heb jij vanuit jouw vakgebied bijgedragen?

● **Annemarie Hulst- Waal**

“ Laat een living lab meedenken met het onderwijs”

—

Onderwijs kan in co-creatie met een living lab worden ontworpen. Laat een living lab meedenken met het onderwijs dat je ontwerpt rond maatschappelijke vraagstukken en projecten in de stad! Bedenk ‘wat kan ik vanuit mijn vakgebied toevoegen in deze omgeving?’. Wederkerigheid is altijd belangrijk.

● **Annemarie Hulst- Waal**

► *Lees meer over HvA labs op pagina 10-13*

Ik heb een i

Toekomstige studenten

Wil jij jouw stage of onderwijsproject in de stad doen samen met anderen? En bijdragen aan het mooier maken van de stad? Laat je inspireren door de voorbeelden in dit magazine of op de online kaart HvA in de Stad en bespreek je ideeën met je docent. Er is altijd meer mogelijk dan je denkt!

Onderzoekers

Ga jij een onderzoek uitvoeren met bewoners in de stad? Doe het niet alleen, maar trek op met één van de vele labs die al een community hebben in jouw wijk of rond jouw thema. Organiseer daar je eindpresentatie voor jouw doelgroep en draag de zorg voor jouw (tijdelijke) community over. Zo kun jij verder en blijft de link met de hogeschool bestaan.

Docenten

Jij maakt het het verschil! Innoveren met je onderwijs is niet niks; het is leuk en geeft energie, maar je loopt ook tegen allerlei obstakels op. Wil je jouw initiatief in de stad opstarten, verduurzamen of opschalen? Doe het niet alleen.

TIP !

Bezoek meetups!

Bij meetups van de living labs, Cultureel Platform FLOOR en Pakhuis de Zwijger ontmoet je andere deelnemers, hoor je wat er gaande is en vergroot je je netwerk.

▸ Meld je aan voor de nieuwsbrieven of volg de labs op social media.

TIP !

Overzicht contactpersonen

Ben je op zoek naar de contactpersonen van de verschillende labs?

▸ Bekijk het overzicht op pagina 8-9
▸ Kijk op hva.nl/hvaindestad of stuur een mail naar hvaindestad@hva.nl.

TIP !

Community voor docenten

Sluit je aan bij de community HvA City Lab, een club innovatieve docenten die hun onderwijs in de stad (willen) organiseren. Interesse?

▸ Neem contact op met Katja Pasman, hvaindestad@hva.nl.
▸ Meld je aan voor de Teams HvA in de Stad (HvA login).
▸ Kijk op mijnhva/hvaindestad (HvA login).

dee, en nu?

Locale ondernemers, buurtbewoners en professionals

—

Wil jij actief bijdragen aan jouw wijk én gebruik maken van de kennis en de netwerken van de living labs? En wil jij samenwerken met studenten? Haak aan bij één van de labs en verken de mogelijkheden! Alleen ga je sneller, samen kom je verder!

Verbinders

—

Ben jij verantwoordelijk voor de interactie tussen een diverse groep mensen die duurzaam samenwerken aan een gedeelde uitdaging? De verbinders of kennismakelaars van de labs zoeken elkaar op om kennis te delen over het bouwen van netwerken met impact.

TIP !

Salesforce als platform

Steeds meer netwerken én opleidingen van de HvA gebruiken Salesforce als platform voor relatiemanagement en als basis voor hun website. Wil je hier meer over weten?

▸ Neem contact op met **Maarten Terpstra**, m.j.terpstra@hva.nl.

TIP !

Online kaart HvA in de Stad

Benieuwd naar projecten, labs en kennispartners waarmee de HvA samenwerkt aan de uitdagingen van de metropoolregio Amsterdam? Zoals duurzaamheid, de energietransitie, armoedebestrijding of sociale inclusie? Je vindt alle actuele projecten in de stad op de online kaart HvA in de Stad.

▸ hvaindestad.nl

TIP !

Toolkit Community Management

Campus Amsterdam werkt samen met het lectoraat Urban Innovation aan een toolkit voor community management. Wil je hier meer over weten?

Stuur een mail naar **Simone Magilse**, hello@campus.amsterdam.

TIP !

Kennis over de stad

Gemeente Amsterdam heeft samen met het landelijke netwerk City Deal Kennis Maken een platform ontwikkeld om de kennis van gemeente en kennisinstellingen over de stad met elkaar te delen. Benieuwd?

▸ Kijk op openresearch.amsterdam

Kom langs!

De belangrijkste tip voor iedereen is:
ga eens kijken bij de **living labs**
van de **Hogeschool van Amsterdam!**

Vaak voelt de eerste keer als een grote drempel, want onbekend, ver, of geen tijd. Maar als je er bent geweest, snap je waar het over gaat en word je enthousiast.
Doen!

▸

Living labs zijn fysieke plekken in de stad waar deelnemers vanuit onderwijs, onderzoek en praktijk met elkaar leren en innoveren om oplossingen te vinden voor **de uitdagingen van de wijk, stad en regio.**

Maak in deze publicatie kennis met de meer dan **40 living labs** van de **Hogeschool van Amsterdam** en kijk hoe we met elkaar de wereld van morgen vormgeven.

Creating tomorrow together. En de kennis ligt op straat!

▸

hva.nl/hvaindestad

Hogeschool
van Amsterdam